

Naturvernforbundet Finnmark
Finnmárkku Luondudugáhttenlihttu

Torsk i Finnmarksfjord. Foto: Linn Røkenes

Høringsuttalelse

31.01.2026

Høring av Nussir
kobberprosjekt: Godkjenning av
avfallshåndteringsplan

Repparfjorden. Foto: Gunn Birgit Pedersen

Høring av Nussir kobberprosjekt: avfallshåndteringsplan

Til: Miljødirektoratet

Kopi: Hammerfest kommune

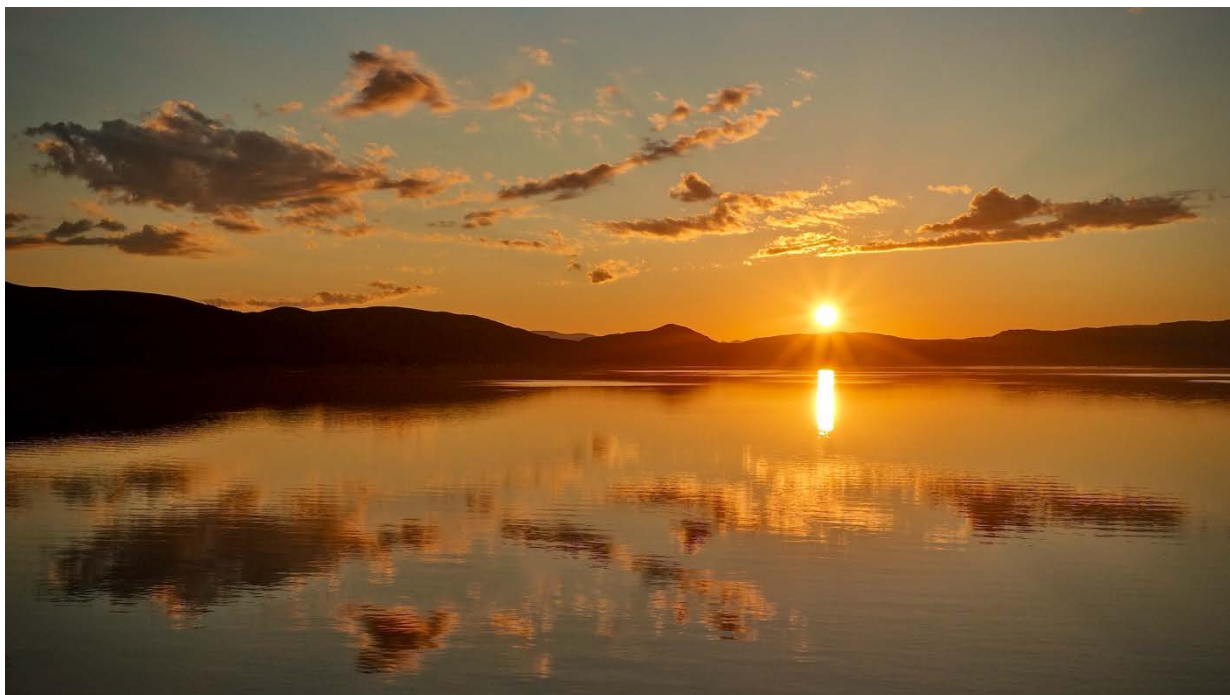
Utbygger: Nussir ASA v. Skott Len Mealer

Nussir ASA har tillatelse til forurensing fra gruvedrift med produksjon av kobber, sist oppdatert 30. november 2021. I punkt 9.2 i tillatelsen er det stilt vilkår om at en egen avfallshåndteringsplan skal være godkjent av Miljødirektoratet før deponi kan tas i bruk.

Nussir ASA har 2. oktober 2025 oversendt avfallshåndteringsplanen til Miljødirektoratet for godkjenning. Siden planen ikke ble sendt på høring sammen med søknad om tillatelse etter forurensingsloven, er planen sendt på separat høring.

Miljødirektoratet ber om innspill til planen.

Dette er innspillet til Naturvernforbundet i Finnmark og Natur og ungdom. Vi takker for muligheten til å komme med innspill.

Repparfjorden bader i midnattssol, 2025. Fotografers kommentar: «Solnedgang i Paradis ❤️» Foto: Stig Gunnar Lyngmo

Innholdsliste

Høring av Nussir kobberprosjekt: avfallshåndteringsplan	2
Innholdsliste	3
Innledning.....	4
En betent miljødebatt om en kritisk fjord	4
Saksgang.....	4
Sjødeponi billigst	4
Gjenbruk av avfall	5
Svært manglende kunnskapsgrunnlag	5
Økosystemtilnærming.....	8
Kobberproduksjon som tvingende allment hensyn	9
Beste tilgjengelige teknikk	9
Samiske urfolksrettigheter og reindrift.....	10
Ikke enighet om avbøtende tiltak krevd av KMD.....	11
Friluftsliv og lokale levesett.....	12
Avfallsplanens hensikt og rammer	13
Kort bakgrunn	13
Skrivebordvurdering av alternativer	14
Liten buffer i utslippstillatelsen	15
Vurdering av værforhold og beredskapsplan	15
Mellomlagring av masser.....	16
Helelektrisk gruve	17
EFTA-domstolens tolkningsuttalelse av mars 2025	18
Gjennomgang av vedtakene	18
Miljødirektoratet sitt vedtak av januar 2026.....	18
KLD sitt vedtak av desember 2016.....	19
Og videre (vår utheving og understreking):	19
Miljødirektoratets vedtak om endret tillatelse av november 2021.....	19
KLD sitt vedtak av januar 2024	20
Vurdering av omfang	21
Rødlista naturmangfold i planområdet	26
Påvirkning på naturmangfold av svært høy verdi	26
Verdisetting av biologisk mangfold, strandsone og rødlistearter	26
Rødlista og trua arter	26
Marint naturmangfold	30
Gyteområde for torsk, nasjonal laksefjord, nasjonal lakseelv.....	32
Repparfjordelva som verna vassdrag.....	35
Reindrift.....	42
Repparfjord som kjerneområde for reindrift.....	42
Finansiell sikkerhet og avslutning av tiltak.....	44
Om Natur og ungdom, Naturvernforbundet i Finnmark og Naturvernforbundet i Stilla og Vest-Finnmark	48
Kilder og vedlegg	49

Innledning

En betent miljødebatt om en kritisk fjord

Vi er glade for de lokale bedriftene som bidrar til det grønne skiftet ved å drive bærekraftig næringsliv i Finnmark. Samtidig løser vi ikke klimakrisa av å forverre naturkrisa - disse er tett knyttet sammen og må løses sammen. Vi mener at det er en for dyr pris å «ofre» livet i en nasjonal laksefjord som Repparfjorden for å produsere kobber, på tross av å ødelegge næringene og kulturen som eksisterer i lokalbefolkning og urfolket som er tilknyttet området. Dette har blitt en av [Norges mest betente miljødebatter](#).

Brakkvannsdelta og strandeng i Repparfjordbotn. Foto: Gunn Birgit Pedersen

Saksgang

Så til saksgangen. Vi mener det er kritikkverdig at Nussir ASA har fått en utslippstillatelse uten å ha en godkjent avfallshåndteringsplan, og at denne ikke er ferdigstilt innen ti år. Det gjør at Nussir ASA allerede har startet arbeidet uten medvirkning fra samfunnet og uten en godkjent plan for hva som skal skje med avfallet. Avfallshåndteringsplanen skal komme samtidig som søknad om utslippstillatelse for å kunne designe gruveprosjektet for å få minst mulig avfall. Dette for å i første omgang ha fokus på å minimere avfall, deretter å sørge for at avfallet kan gjenbrukes og/eller være til minst mulig miljømessig belastning. Vi er derfor bekymret for om høringens innspill, som dette, vil ha nevneverdig kraft til å omgjøre planen. Det er noe vi håper Miljødirektoratet tar på alvor, og at innspillene reelt tas til følge.

Sjødeponi billigst

Det virker å være klart for selskapet at sjødeponi vil være billigste, og dermed beste løsning. Det er ikke tilfelle for naturmangfold, hvor bunnlevende dyr vil bli utslettet i deponiområdet og ringvirkningene bli store. Gruven er forventet en levetid på minst 20 år, og med mulig

forlengelse av driftstid. Deretter er det forventet å ta 25 år etter utslippsstopp av toksisk avfall (i selskapets KU), før ny naturlig sedimentering har begravd det giftige avfallet og gjort det mulig for bunnlevende organismer å få mulighet til å leve som før. Dette for de som kun behøver 10 cm sediment, altså ikke alle. Dette gir en forringelsestid på økosystemet i den nasjonale laksefjorden på forventede 45 år, med mulig forlengelse, og det synes vi er svært bekymringsverdig. I tillegg lå toppen av deponihaugene fra forrige sjødeponi i Repparfjorden fremdeles uten tildekking etter mer enn 40 år fra avsluttet deponering, i 2023, ifølge Naturvernforbundet. Da blir regnestykket noe ganske annet, og det vil ifølge forbundet med en sånn sedimentasjon kunne ta flere hundre år før den økologiske tilstanden er tilbake til normalen (Naturvernforbundet, 2023).

Knølhval (LC) på middagsselskap med juvenil krykkje (rødlista, EN – sterkt truet) i Repparfjorden. Foto: Bjørn Hansen. Repparfjorden har i perioder betydelige mengder med krill, som er svært viktige byttedyr for fisk (Akvaplan-niva, konsekvenser for det marine miljøet i Repparfjorden ved etablering av sjø- eller landdeponi [...], 2011, s. 147).

Gjenbruk av avfall

Det er henvist til en rekke mulige løsninger for gjenbruk av avfallet i avfallshåndteringsplanen, men ingen av disse virker å være en del av planen, eller i det hele tatt forpliktende. For eksempel skriver tiltakshaver at 50% av avfallsmassen vil kunne fylles tilbake i gruvegangene, men at dette er en dyr løsning, og derfor ikke gunstig for bedriften. Altså er det billig nok å hente ut massen, men for dyrt å bære kostnadene ved å hindre miljøforringelse av avfallet, som selskapet er lovpålagt å gjøre. Å måtte rapportere om å ha undersøkt mulighetene for gjenbruk av avfallet hvert år, synes vi er for dårlig. Hvorfor er ikke avfallshåndteringsplanen komplett etter ti år?

Svært manglende kunnskapsgrunnlag

Vi mener også at det ikke foreligger godt nok kunnskapsgrunnlag om naturmangfoldet for at Miljødirektoratet skal kunne overholde §8 i naturmangfoldloven ved å godkjenne avfallsplanen og tillate utslipp, og vil vise til en rekke observasjoner og data fra Naturbase og Artsdatabanken som mangler i Nussir ASAs kunnskapsgrunnlag, betraktninger og konklusjoner. Disse mangler i undersøkelsen av status for arealet som påvirkes av avfallsanlegget, jf. forskrift om konsekvensutredninger §§ 20 og 21. Deriblant vil vi vise til en rekke rødlista arter og naturtyper i planområdet og nærliggende områder, og arter av særlig stor forvaltningsinteresse. I Norge kom en oppdatert Rødliste for arter i 2021 og en oppdatert Rødliste for naturtyper i 2025, som nå må inn i kunnskapsgrunnlaget og bli tatt til vurdering for områdene og artene som berøres av avfallsplanen.

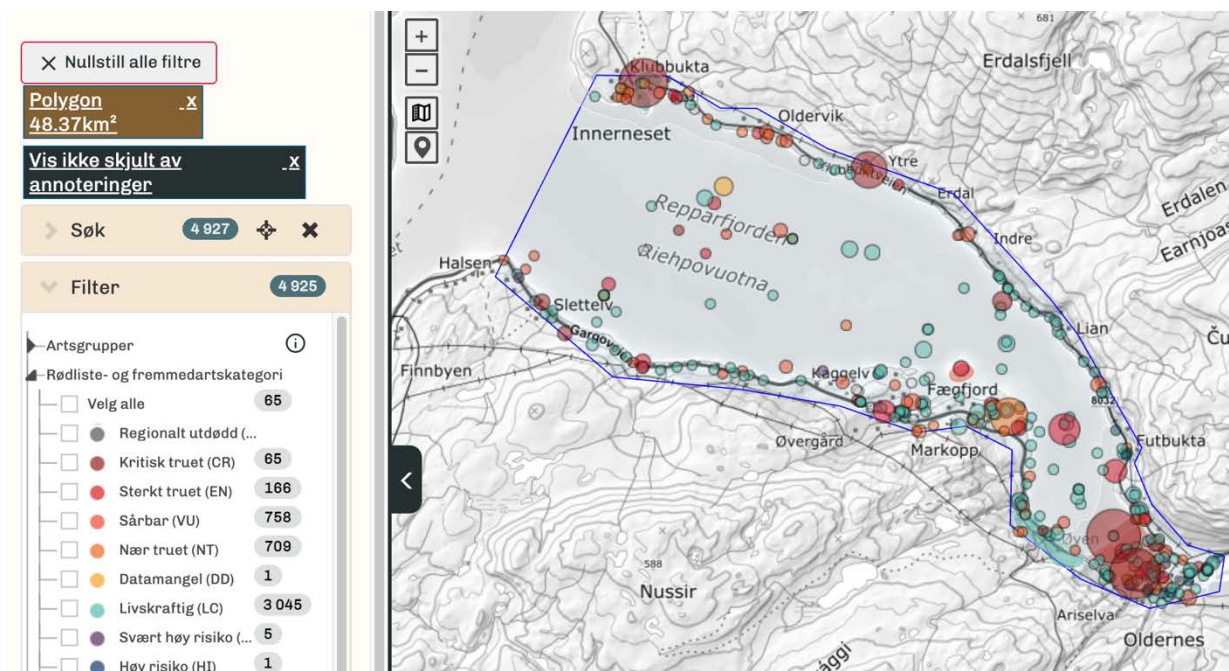

Storspove (rødlista, EN – sterkt truet) i Repparfjorden, 2021. Foto: Knut Pedersen

Konklusjoner som er tatt om å ha sjødeponi i fjorden er bygget på at bløtbunnen har «Liten verdi», etter en antakelse om at det ikke foregår beiting av rødlistede arter av fisk eller dykkende fugl. Nå er den situasjonen endret. Det er funnet en rekke registreringer av dykkende, trua fugl som for eksempel lomvi og polarlomvi, som er pelagisk dykkende sjøfugl som er *kritisk trua*. Omfanget av naturforringelsen som vil skje ved å gjøre dette tiltaket er dermed ikke kjent, og ikke belyst, og det gjør at Miljødirektoratet må avslå planen etter naturmangfoldlovens §§ 8-9. Vi håper at Miljødirektoratet leser og undersøker de nye dataene, og setter krav til at for eksempel kritisk trua arter og naturtyper hensyntas før en avfallsplan eventuelt kan godkjennes.

Fiskemåkene (rødlista, VU - sårbar) trives i hele Repparfjorden. Her er et bilde med gamle Folldal Verk på Øyra i Repparfjorden i bakgrunnen. Foto: Lone Bjørkmann, 2025

Repparfjorden har mange kritisk trua, rødlista arter, også midt i planområdet for sjødeponi. Her skjermbilde fra Artskart, 3. januar 2026. Kritisk trua arter som hettemåke, vipe, lomvi, polarlomvi, svarthalespove (alle rødlista, CR – kritisk trua) er registrert.

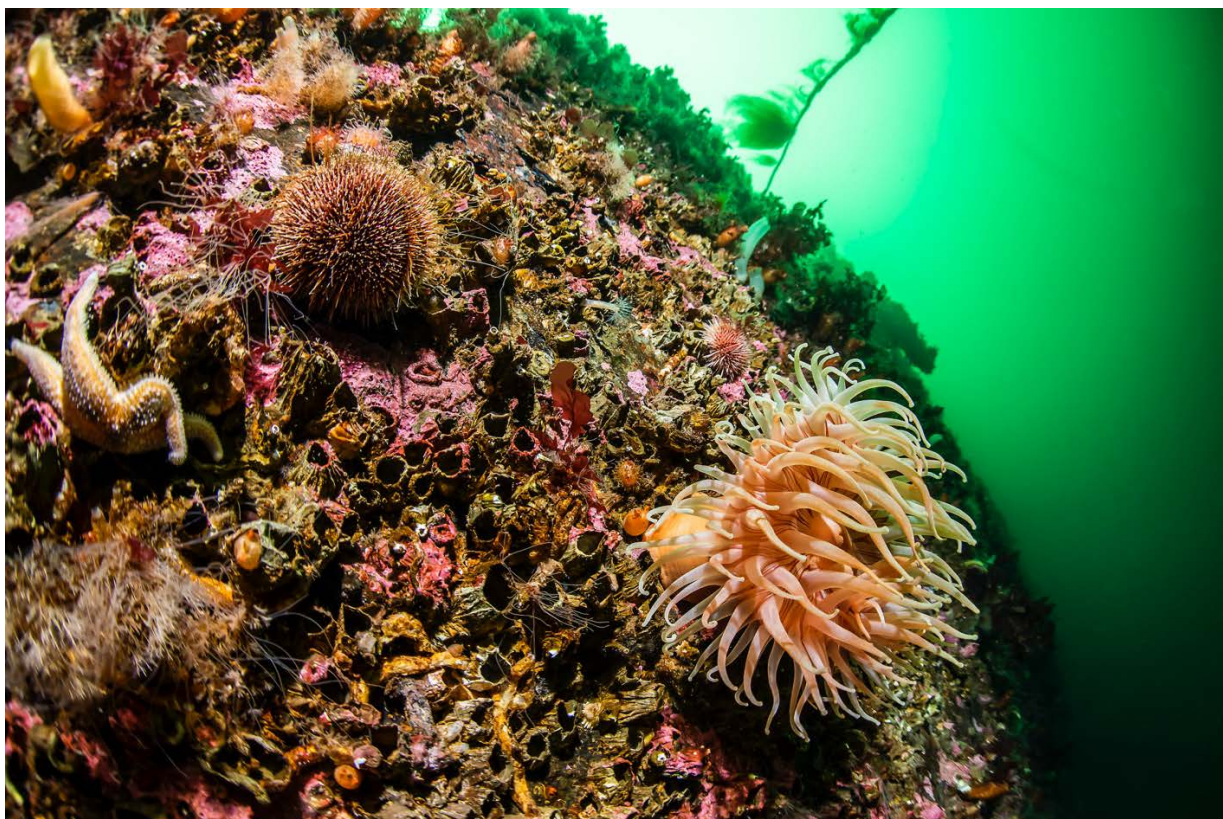

Foto hettemåke – rødlista – kritisk truet: Jan Ove Gjershaug, NINA. Foto svarthalespove – rødlista – kritisk truet, norsk prioritert art med særlig vern (høyre): Frans Vandewalle

Økosystemtilnærming

I tillegg mener vi at planen strider mot § 10 i naturmangfoldloven om økosystemtilnærming. For hva skjer med den rødlista ærfuglen om skjellene og bunndyrene den vanligvis spiser begraves? Eller for torsken, om gyteplassene og habitatet i tare forsvinner? Med hvalene, om krilla blir borte? Det er heller ikke beskrevet hva som vil skje med de viktige hekke- og oppvekstområdene for fugl i Repparfjordbotn brakkvannsdelta og strandeng, dersom bunnfauna og bunnlevende organismer forsvinner eller reduseres. Eller hvordan støynivået, partikkelspredningen og de andre forstyrrelsene av deponeringen i den smaleste delen av fjorden mellom Markoppnes og Lian/Stokkeberg vil påvirke det marine mangfoldet som vanligvis tar seg forbi inn og ut av fjorden. Vil de snu hvis tusenvis av tonn avfall pumpes ut i deres habitat daglig? Hva er i så fall konsekvensen for de marine artene, som for eksempel den rødlista laksen (nær truet) som skal forbi og opp i den nasjonale lakseelva?

Et utdrag arter fra Repparfjorden, foto: Erling Svensen, 2021.

Kobberproduksjon som tvingende allment hensyn

Vi klarer ikke å se at kobberproduksjon er et «tvingende allment hensyn» som vil kunne muliggjøre for forringelse av en vannressurs etter vanndirektivet, i et halvt århundre – eller mer. Det ser ut til at KLD og Miljødirektoratet legger til grunn store inntekter for lokalsamfunn, kommune og fylke når forringelsen av vannressursen blir gitt unntak for vannforskriftens § 12, og henviser til at indre og ytre del av fjorden ikke vil få forringet kvalitet. Vi vil vise til at partikkelspredningen også vil gå inn i indre fjord, og poengtere at uttalelsen fra EFTA bekrefter at ordinære resultater av økonomisk aktivitet ikke kan utgjøre et «tvingende allment hensyn». Det er ikke tilstrekkelig at gruveprosjektet vil gi inntekter og ha sysselsettingsvirkninger. EFTA-domstolen slår også fast at det å bidra til den globale forsyningen av et kritisk mineral ikke er tilstrekkelig.

Beste tilgjengelige teknikk

Det ser ut til at selskapet tidlig har gått bort fra Beste tilgjengelige teknikk (BAT) og har valgt sjødeponi på grunn av lavere kostnader ved denne løsningen, selv om selskapet hevder at de vil få «premium» pris i et marked som har svært stor etterspørsel av produktet. Vi mener at kostnadene for å forhindre miljøforringelse rettmessig skal bæres av tiltakshaveren, ettersom det ikke er urimelig å forvente at de tar ansvaret for at avfallet skal ha minst mulig miljøkonsekvens, jamfør §§ 11 og 12 i naturmangfoldloven.

Hva vil skje med gytefeltet for torsk? Foto torskeyngel: Linn Røkenes, her avbildet i en annen Finnmarksfjord.

Samiske urfolksrettigheter og reindrift

Samtidig vil vi understreke at Sametinget og sjøsamiske organisasjoner som Bivdu mener at vedtak om gruvedrift i Repparfjorden går imot samiske urfolksrettigheter, se egne høringsinnspill. Også KU for reindrift utført av Norut for Sweco konkluderte allerede i 2011 med at utbygging ville kunne medføre brudd på ILO-konvensjonen C169s artikkel 5, 7 og 14 ved inngripen i viktige beiteland, *særverdiområder*, for distrikt Fiettar og Fála, ikke minst i kalvingsland og hellige steder – *Sieidi* (Norut, *Utbygging av Nussir gruver i reinbeitedistrikt 22 Fiettar – konsekvenser for reindriften i 22 Fiettar og 20 Fála*, 2011, s. 54). Inngripen i reindriftenes særverdi- og minimumsområder, vil normalt anses for å være til vesentlig skade og ulempe for reindriften.

Tiden før og etter kalving er svært sårbar for simle og kalv. Her en reinkalv på Sennaland. Foto: Lone Bjørkmann, 2025

Ikke enighet om avbøtende tiltak krevd av KMD

Allerede er reindrifta sterkt påverka av 420-kV linja som er under utbygging i samme område, Skaidi - Hammerfest. Kommunal- og moderniseringsdepartementet (nå KDD) la til grunn for sitt vedtak at tiltakshaver i samråd med reindriftnæringen kom frem til avbøtende tiltak som skulle legge grunnlaget for videreføring av reindriften i området før tiltaket iverksettes. Påsynstunnellen er nå likevel igangsatt, uten enighet om avbøtende tiltak for reindrifta, og det har dermed naturligvis skapt store protester fra reinbeitedistriktene sammen med oss i miljøbevegelsen.

Reindrifta og miljøbevegelsen står sammen mot gruva. Natur og ungdoms klare beskjed: «Urfolksrett er ikke valgfritt». ČSV betyr «vis samisk ånd». Foto: Rasmus Berg

Vi mener det er uakseptabelt om den negative sosiale innvirkningen av tiltaket ikke hensyntas av Staten, spesielt sett i etterkant av Fosen-saken, og under den pågående striden om elektrifiseringen av Melkøya. Vi står sammen for å styrke naturbaserte, bærekraftige lokalsamfunn i Finnmark, som respekterer og benytter seg av naturens ressursgrunnlag i et evighetsperspektiv.

Solidaritetskonsert til ære for aksjonistene og de berørte ved Repparfjorden. Her møtte rundt 250 av lokalbefolkningen opp for motstand mot utslipp fra gruve i sin natur. [Se gjerne mer på nettsiden til NVFF](#). Foto: Lone Bjørkmann, 2025

Friluftsliv og lokale levesett

Tilslutt er det ikke hensyntatt viktige friluftslivsinteresser og levesett, som fiske i Repparfjorden og Repparfjordelva, eller friluftslivet fra hyttene i Fjordbotn, Dypelv, Brennsnes, Futbukta og fra golfbanen, som har mer eller mindre direkte synsvinkel til Øyen industriområde. Alle delområdene som er vurdert i KU har i sin tid fått verdien viktig, eller svært viktig for friluftsliv. Friluftslivet er særlig knyttet til det rike laksefisket i [Repparfjord]elva, som er et verna vassdrag (NVE, 213/4 Repparfjordelva (Reieppuvuonjohka), 2023). I tillegg brukes fisken som mat for folk i området, og fisket er en tradisjonsrik aktivitet som gir livsglede og mestring, og øker beredskapen i fylket. Dette må spille inn i vurderingen av forringelse av området.

Avfallsplanens hensikt og rammer

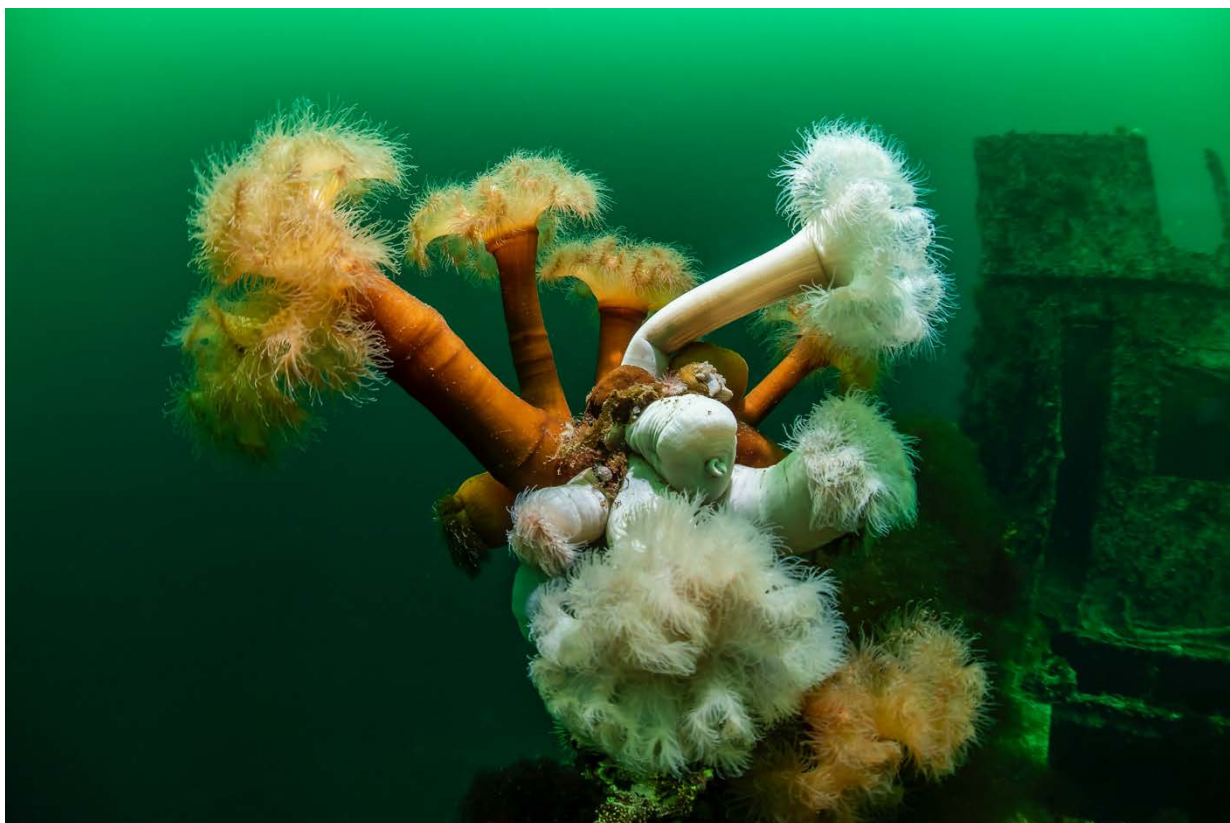
Kort bakgrunn

Avfallsforskriften paragraf 17-8 beskriver både hensikt og krav i en avfallshåndteringsplan. Vi mener Nussir asa sitt forslag til avfallshåndteringsplan ikke tilfredsstiller alle disse kravene, særlig når det kommer til vurdering av alternativ driftsform.

Det står beskrevet at en avfallshåndteringsplan skal være en plan for minimering, behandling, gjenvinning og disponering av utvinningsavfall. Planen krever i tillegg at man velger en deponiform som:

- i. krever minimal eller om mulig, ingen overvåking, kontroll og håndtering av det nedlagte avfallsanlegget*
forebygger eller minimerer eventuelle langsiktige negative effekter, som for eksempel kan tilskrives luft- eller vannbårne forurensninger fra avfallsanlegget

Sjødeponi er en deponiform som etter vårt syn krever en ekstra innsats hva gjelder å minimere avfallet som skal deponeres. Dette på grunn av de store økologiske konsekvensene slike deponier har vist seg å ha, men også fordi det er et deponi av en art der det ikke er mulig å gjøre endringer i ettertid eller omplassere avfall. Strømninger, værforhold og ekstremvær gjør at det er sterkt behov for oppfølging av anlegget og endringer i ettertid er vanskelig.

Sjønellik i Repparfjorden. Foto: Erling Svensen, 2021

Vi mener Nussir ASA ikke oppfyller krav til avfallshåndteringsplan, og vi ber om at planen blir sendt tilbake til selskapet for en mer nøye utredning. **Særlig når det kommer til minimering av konsekvenser for sjøsamisk kulturutøvelse, samt vurdering av alternative deponiformer og avfallsminimering.**

Fiskebåten Repparfjord, i Klubbukt ytterst i Repparfjorden, 2025. Foto: Lone Bjørkmann. Mange vil påvirkes hvis fjordfisket igjen forstyrres av sjødeponi.

Skrivebordvurdering av alternativer

I §17-8 e står det at avfallshåndteringsplanen skal inneholde følgende.

forslag til tiltak for å minimere miljøvirkningen, både under drift og etter avslutning, herunder tiltak for å forebygge forringelse av vannkvaliteten, jf. [forskrift om rammer for vannforvaltningen](#), å hindre eller minimere luftforurensning, inkludert hensyn som følger av [§ 17-11 bokstav a til e](#), og å forebygge og redusere forurensning av grunnen, jf. [§ 17-2](#) og tiltak for å forebygge forringelse av vannkvalitet og luft- og jordforurensning, jf. [§ 17-16](#),

En viktig del av å forebygge forringelse av vannkvalitet er etter vårt syn å legge inn ekstra innsats i å minimere avfallet som må deponeres i sjøen. Et av formålene med avfallsdirektivet §17-8 er også å fremme gjenvinning av utvinningsavfall gjennom materialgjenvinning eller annen utnyttelse av slikt avfall, der dette er miljømessig forsvarlig og i samsvar med gjeldende miljøstandarder. Nussir sin avfallshåndteringsplan lister opp ulike måter å bruke avgangsmassene i kap 4. Der lister de opp en rekke ulike bruksområder, men kun et par setninger på hver. De skriver innledningsvis at ulike måter å gjenvinne materialet på er vurdert, men det kommer ikke frem i planen. Med hensyn til hva mellomagring og sjødeponi vil ha av mulige konsekvenser for miljø og menneskerettigheter, mener vi at formålet ikke blir godt nok etterfulgt i Nussir sin utgreiing. Det burde kommet frem en helhetsvurdering av å bruke restmassene til ulike forhold, samt en vurdering av hvorfor eller hvorfor ikke Nussir har valgt å benytte seg av denne formen. Dette gjelder alle bruksområdene som er listet under kapittel 4.

Manglende realitetsbehandling av tiltak som ville minimert avfall gjelder for avsnittene i kap.3.9 i planen. Der går Nussir asa gjennom fire ulike alternativ til deponi:1:Sjødeponi, 2:Landdeponi, ovenfor det gamle anlegget, 3: Landdeponi, plassering av avgangsmasser i Aresjohka-elveområdet, 4: Tilbakefylling i underjordiske bergrom. Av disse var det kun sjødeponi og landdeponi som ble skikkelig redegjort for. Tilbakefylling ble raskt avvist på bakgrunn av økonomiske hensyn og det fremkom ingen realitetsbehandling eller faktisk analyse av mulighetene for tilbakefylling. Nussir asa hevder de vil vurdere tilbakefylling på nytt underveis i prosessen. Vi mener det burde vært et selvsagt krav å etterstrebe å tilbakefylle deler av

restmassene og hvis ikke avfallshåndteringsplanen legger opp til det (noe denne ikke gjør) burde en ordentlig redegjørelse og realitetsbehandling være et minimum. Sammen med en svak analyse av alternativ bruk av restmassene er det lite ved planen som viser til et reelt arbeid for å minimere avgangsmasser som må deponeres i naturen, her i et friskt økosystem i en nasjonal laksefjord.

Svamp i Repparfjorden. Foto: Erling Svensen, 2021

Vi synes det mangler en reell vurdering av alternativer som kunne minsket avgangsmassene og med det gjort miljøpåvirkningen mindre. Vi ber om at planen sendes tilbake til Nussir med beskjed om å gjøre et arbeid med å få brukt deler av avgangsmassene på alternative måter slik loven har som formål.

Liten buffer i utslippstillatelsen

Nussir ASA fikk i 2019 innvilget en utslippstillatelse på å deponere 30 millioner tonn avgangsmasse i Repparfjorden. I avfallshåndteringsplanen beskriver de på side xx at de planlegger å deponere 28,5 millioner tonn i fjorden. Dette er innenfor utslippstillatelsenens rammer, men avfallshåndteringsplanen tar ikke for seg håndtering av avfall på hele konsesjonsområdet. Gjentatte ganger nevner Nussir ASA i planen sin at de vil se på å benytte seg av større deler av forekomsten, referert til som Ulveryggen.

Som miljøorganisasjoner er vi redde for at mengden avgang som ender opp i Repparfjorden blir mye høyere enn det som er forespeilet, nettopp fordi Nussir ASA ikke legger frem en plan for den totale mengden avgang hele konsesjonsområdet vil generere. Vi ber om at de ikke får begynne malmuttak før det er på plass.

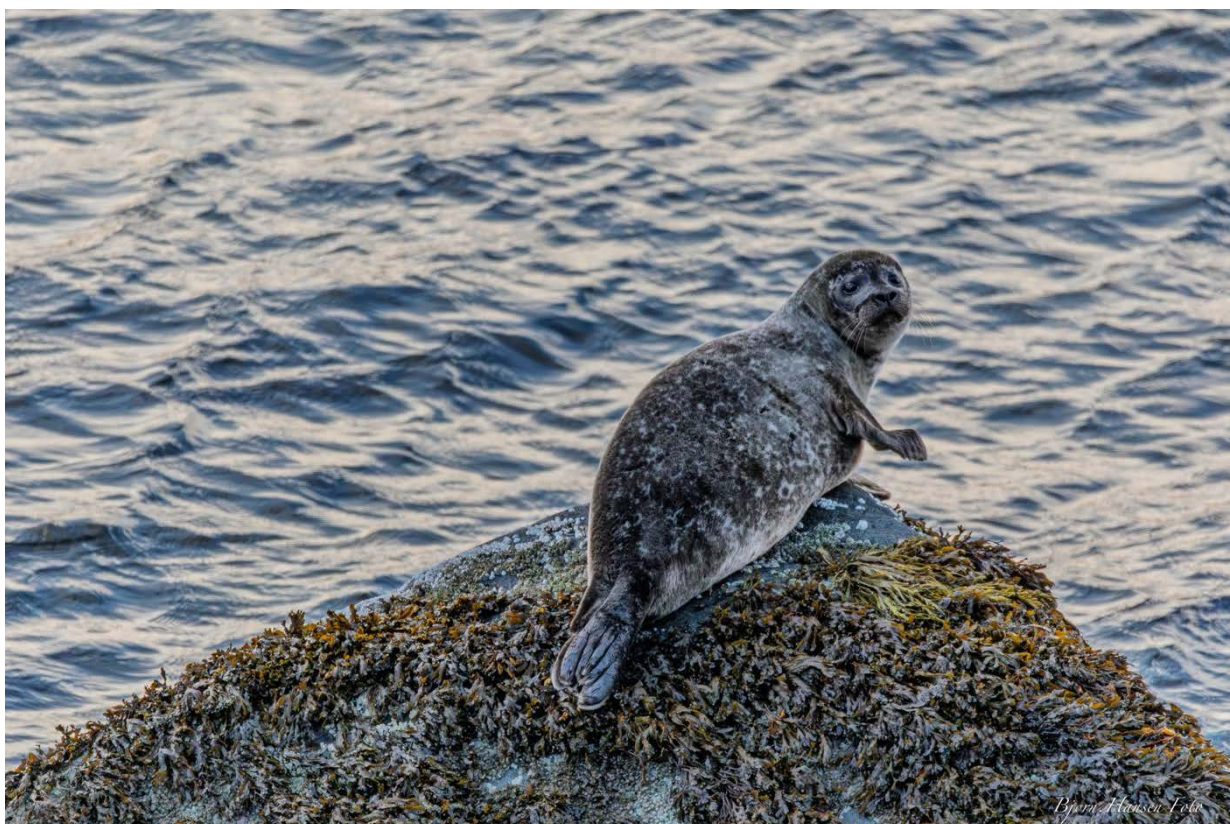
Vurdering av værforhold og beredskapsplan

Finnmark er kjent for hardt vær, og Repparfjorden er intet unntak. I kapitel 2 er det en liten beskrivelse av klimaet og området rundt. Det blåser tidvis svært hardt inne ved deponiområdet og kommer både stormer og mye nedbør. Effekten særlig høst- og vinterstormene vil ha på sirkulasjon i fjorden og om det kan ha noen effekt på spredning av partikler er ikke vurdert i avfallshåndteringsplanen og vi ber om at planen blir sendt tilbake slik at også dette kan komme på plass.

I utslippstillatelsen til Nussir asa i Repparfjorden står følgende:

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

En naturlig del av en avfallshåndteringsplan ville vært en kort beredskapsplan for håndtering av masser i en situasjon med store utslipp fra deponi eller mellomlagring. Særlig sett i lys av kommentaren i avsnittet ovenfor om uforutsigbart vær. Vi står også overfor store klimaendringer som også kan ha en innvirkning på deponiene og være en faktor som kan bidra til økt forurensning. En vurdering av dette vil være en naturlig del av en avfallshåndteringsplan. Særlig når deponiet og graven er midt i verdifull natur og eventuelle utslipp vil ha store konsekvenser for både fjord, fjell og elv.

Steinkobbe i Repparfjorden. Foto: Erling Svensen

Mellomlagring av masser

I sin rapport fra 2021 skriver stiftelsen Protect Sápmi følgende om mellomlagringene på land:

“Mellomlagring vil øke hyppigheten i bruken av dumpere og gravemaskiner, og dermed også kostnadene. Driftsøkonomien i gruve-driften vil i seg selv motivere til minst mulig mellomlagring. Men siden landdeponier er omsøkt og innvilget, betyr dette at mellomlagring ikke vil unngås. Trafikk, støy og støvutvikling ved lossing og lasting fra disse vil komme i tillegg til ordinær transport hvert 15. minutt. Denne indirekte effekten vil i forhold til reindrift være mye alvorligere enn den direkte arealbeslagleggelse som deponiene innebærer.”

Nussir ASA plikter å minimere skadene på reindriften, og en vurdering av hvordan det kan bli minimale effekter av de tre landdeponiene, både for reindriften og på miljøet rundt mangler.

Helelektrisk gruve

I avfallshåndteringsplanen sies det at: *“Nussir samarbeider med ledende spesialister på underjordisk gruvedrift ved LNS for å starte verdens første diesel-frie, fullt elektrifiserte gruve. Alle kjøretøy som opererer under bakken, vil være elektriske eller batterielektriske”*.

Gruveselskapet og LNS i dag har igangsatt arbeid med et såkalt stöll, altså en undersøkelsestunnel (under bakken). Nå, og tidligere under byggingen av den nå tusen meter dype stollen, brukes det fossile maskiner. Dette til tross for lovnadene om helelektrisk drift fra avfallshåndteringsplanen. Selv om det allerede genereres avfall fra driften, og det loves en fullt elektrisk gruve, er virkeligheten en annen. Vi ser alvorlig på at selskapet oppgir feil informasjon i avfallshåndteringsplanen, og er redd det også finnes andre feil i planene grovere enn denne.

EFTA-domstolens tolkningsuttalelse av mars 2025

I forbindelse med ankesaken i Fjordsøksmålet, der Naturvernforbundet og Natur og Ungdom har saksøkt staten for å gi tillatelse til sjødeponi i Førdefjorden, ble EFTA-domstolen forespurt om å gi en [rådgivende uttalelse](#). Det gjaldt spørsmål om vanndirektivets artikkel 4 nr. 7 som innebærer at det må foreligge en «overriding public interest» («tvingende allmenne hensyn»), for å kunne tillate forringelse av en vannressurs.

Uttalelsen bekrefter at ordinære resultater av økonomisk aktivitet ikke kan utgjøre et «tvingende allment hensyn». Det er ikke tilstrekkelig at gruveprosjektet vil gi inntekter og ha sysselsettingsvirkninger. EFTA-domstolen slår også fast at det å bidra til den globale forsyningen av et kritisk mineral ikke er tilstrekkelig.

EFTA-domstolens uttalelse kom i forbindelse med Førdefjord-saken, men gjelder generelt for vanndirektivet, som også er gjeldende i Repparfjord-saken og Nussir sin utslippstillatelse. Som i Førdefjord-saken, følger det klart at utslippstillatelsen ikke er begrunnet med tvingende allmenne hensyn. I tillatelsen er det kun vist til de ordinære virkningene av å legge til rette for en lønnsom industrivirksomhet, som vist i det følgende.

Gjennomgang av vedtakene

Miljødirektoratet sitt vedtak av januar 2026

Henvisning til vannforskriften

Miljødirektoratet bemerker at for å gi tillatelse er det nødvendig med unntak etter vannforskriften § 12:

Tilstanden i vannforekomstene Repparfjorden Indre og Ytre vil forringes til dårlig tilstand som følge av de fysiske endringene i bunnforholdene. Det er kvalitetselementet bunnfauna som er mest sensitiv for påvirkningen (deponering av avgangsmasser) og som dermed skal legges til grunn for tilstandsklassifiseringen. Vannforekomstens tilstand anses for å bli dårlig så lenge deponeringen pågår og i lang tid deretter. Det er derfor nødvendig med unntak etter vannforskriften § 12 for å tillate deponeringen. Miljødirektoratet mener at vilkårene for unntak er oppfylt. (s. 44)

Begrunnelse:

I konklusjonen er det tydelig at det er inntekter som er hovedbegrunnelsen for å gi tillatelsen.

I vurderingen av om tillatelse skal gis, har vi lagt særlig vekt på at det er næringspolitiske føringene for å utvinne mineraler i Norge, at det er sannsynlig at tiltaket, dersom det igangsettes, vil gi betydelige inntekter for samfunnet og at vi mener det er miljømessig forsvarlig å tillate gruvedrift med de strenge kravene vi stiller. (s.46)

Når det gjelder de næringspolitiske føringene for mineralutvinning i Norge, vises det videre til regjeringens mineralstrategi fra 2013, og viser at argumentasjonen i hovedsak er koblet opp mot potensielle inntekter:

Mineralnæringen er også omtalt i Nærings- og handelsdepartementets mineralstrategi fra 2013. Det står i strategien at «regjeringen ønsker at Norge skal være et attraktivt land å drive mineralvirksomhet i». (...) Regjeringen skriver i Sundvolden-erklæringen at i mange deler av Norge kan mineralnæringen føre til økt aktivitet og sysselsetting og at mineralnæringen derfor er et viktig satsningsområde. Utvinning av kobberkonsentrat i Kvalsund kommune er et tiltak med potensielt store inntekter. (...) Basert på bedriftens anslag for inntekter og kostnader har vi estimert nåverdien av prosjektet over 13 år til å

kunne bli ca. 1,4 mrd. kroner før skatt ved en kalkulasjonsrente på 10 %. (s. 47-48)

Det utbroderes videre om de forventede inntektene prosjektet kan gi:

Gruveprosjektet forventes å gi inntekter i form av avkastning til aksjonærene i selskapet, samt økte skatteinntekter til stat, fylkeskommune og kommune. Kvalsund kommune vil også kunne få økte inntekter gjennom inntekts- og eiendomsskatt. Det samme gjelder andre kommuner i området fordi det er rimelig å anta at ikke alle vil bo eller bosette seg i Kvalsund kommune. Bedriften anslår et behov for ca. 150 årsverk i tilknytning til gruvedriften i Kvalsund. Bedriftskompetanse har estimert at gruvevirksomheten indirekte vil kunne medføre 195-210 arbeidsplasser i andre næringer i Nord- Norge. (s. 48)

KLD sitt vedtak av desember 2016

Om vannforskriften

I klagen ble det anført at tillatelsen bryter med blant annet vannforskriften. Departementet skriver at de ikke kan «se at Miljødirektoratet har gått utover de rettslige rammene som internasjonale forpliktelser, Grunnloven og vannforskriften legger for skjønnet i forurensingsloven § 11 i vedtak om å gi tillatelse til gruvevirksomhet og sjødeponi.» (s. 10)

Og videre (vår utheving og understreking):

*Det er gjort omfattende vurderinger av om tiltaket er i strid med EUs vanndirektiv som er gjennomført i vannforskriften. Vannforekomstene Repparfjorden Indre og Ytre forringes til dårlig økologisk tilstand som følge av de fysiske endringene i bunnforholdene i deponiområdet. Vannforekomstens økologiske tilstand anses å forbli dårlig så lenge deponeringen pågår og i lang tid deretter. **Det er derfor nødvendig med unntak etter vannforskriften § 12 for å kunne tillate deponeringen.** **Departementet viser til Miljødirektoratets vurdering av at vilkårene for unntak er tilstede, og slutter seg til denne.** Den kjemiske tilstanden er god i både Repparfjorden Indre og Ytre, og det er svært lite sannsynlig at deponeringen vil føre til en forringelse av den kjemiske tilstanden, jf vurderingen over om at det vil være lav utlekking av metaller fra avgangen til sjøvann. Departementet vurderer at vannforskriften ikke er til hinder for å gi tillatelse til gruvevirksomheten. (s. 11)*

Begrunnelse

Som det kommer frem i sitatet ovenfor, viser KLD til Miljødirektoratet sin begrunnelse for å gi tillatelse. I tillegg kommer KLD med noen utbroderinger når det gjelder inntekter som svar på Sametingets klage, som vist i sitatet nedenfor. Mineralene blir nevnt, men det er inntektene og til dels sysselsetting som vektlegges som fordelene ved prosjektet:

Departementet legger til grunn at utvinning av kobberkonsentrat, samt biproduktene sølv og gull, i Kvalsund kommune er et tiltak med potensielt store inntekter dersom det iverksettes. Virksomheten vil gi betydelige inntekter i form av avkastning til aksjonærene i selskapet, samt økte skatteinntekter til stat, fylkeskommune og kommune. Det er anslått et behov for 150 årsverk i tilknytning til gruvedriften i Kvalsund, samt avledede arbeidsplasser. (s. 13)

Miljødirektoratets vedtak om endret tillatelse av november 2021

Endringene i tillatelsen gjelder bruk av prosesskjemikalier.

Henvisning til vannforskriften

Det vises til vedtaket i 2016, og bekreftes at det vil skje en forringelse:

Spørsmål knyttet til vannforskriften ble vurdert i vedtaket i 2016. Økologisk tilstand vil

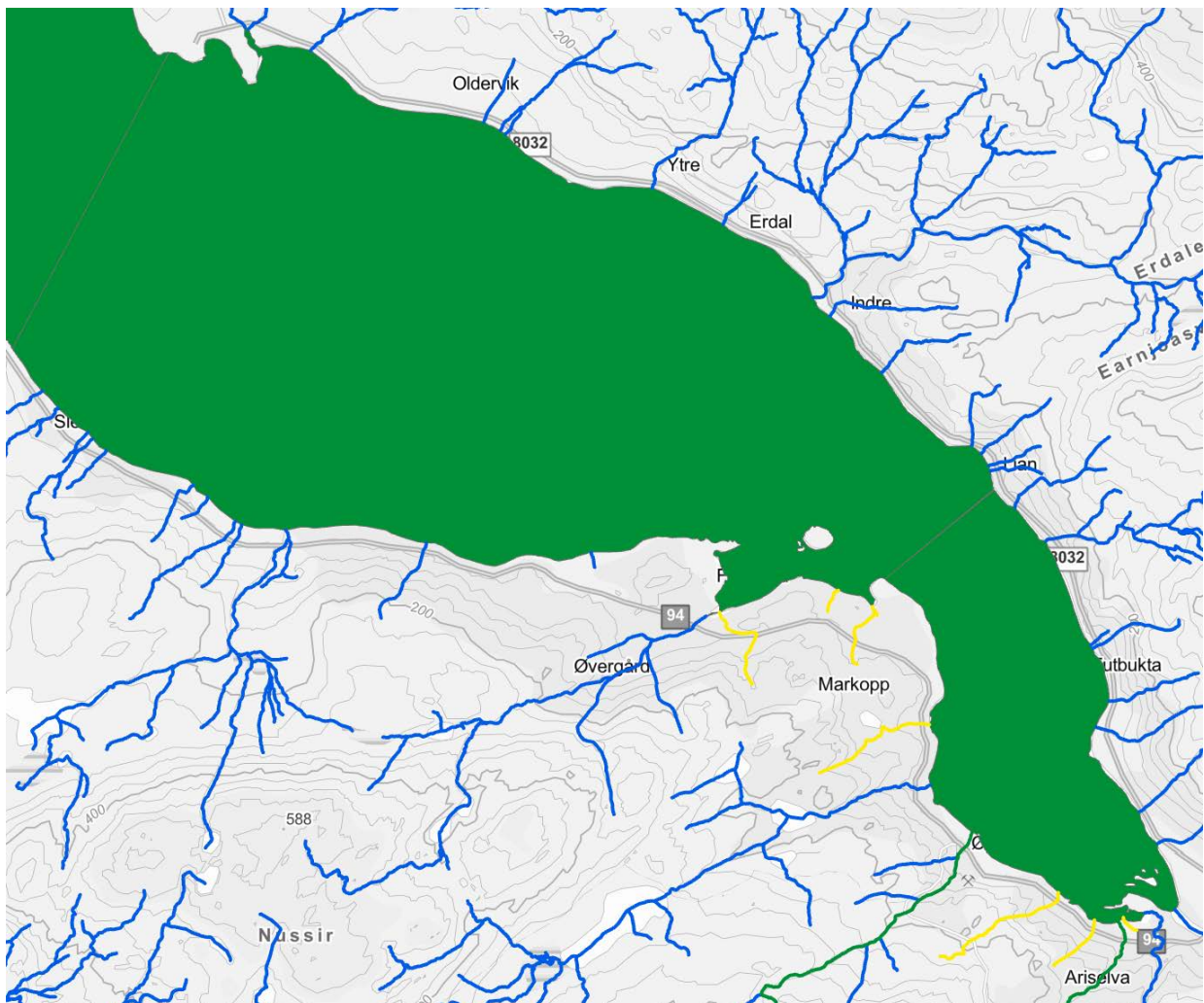
forringes fra god til dårlig tilstand som følge av tiltaket, fordi det medfører fysiske endringer av bunnforholdene. Det var derfor nødvendig med unntak etter vannforskriften § 12 for å tillate deponeringen, og vilkårene for dette ble vurdert som oppfylt. (s. 3)

KLD sitt vedtak av januar 2024

KLD opprettholdt Miljødirektoratets vedtak etter klager fra bl.a. Naturvernforbundet og Natur og Ungdom. Det ble anført at vedtaket strider med bl.a. vannforskriften. KLD påpeker at det påklagde vedtaket kun angår de delene av tillatelsen som faktisk har blitt endret (prosesskjemikalier).

Henvisning til vannforskriften

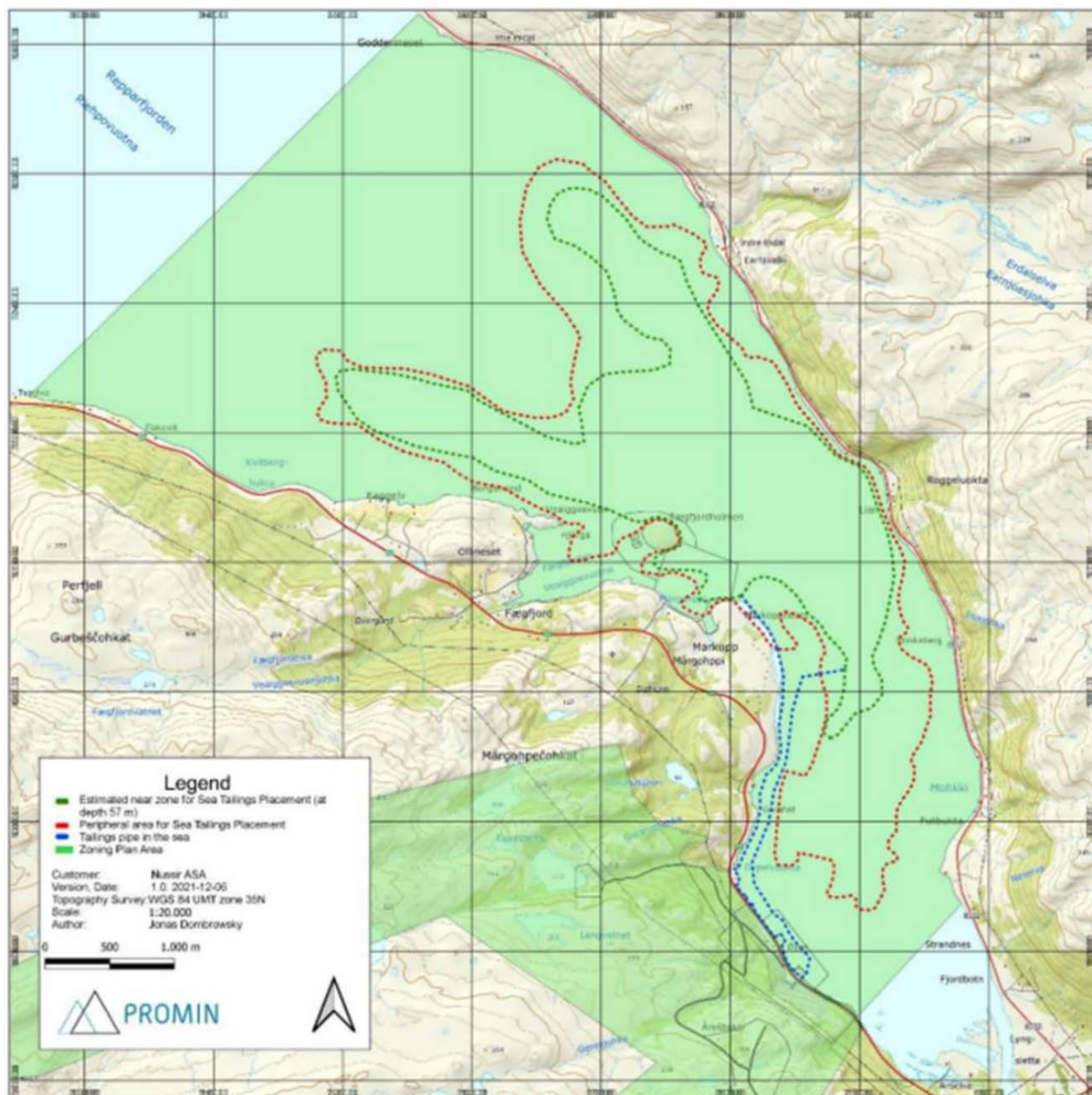
KLD legger til grunn at «plikten til å vurdere § 12 gjelder for vedtaket som ble truffet i 2016. Det er ikke plikt til å vurdere § 12 på nytt i senere vedtak som ikke innebærer ytterligere forringelse.» (s. 5).

Status på økologisk tilstand i vannforekomster. Repparfjorden: God (grønn). Omkringliggende elver, stort sett svært god (blå), noen god (grønn), og noen moderate (gul) rundt forrige gruveprosjekt / Markopp. Skjerm bilde fra Naturbase, 31. januar 2026.

Vi mener det vil være en alvorlig feil å la Repparfiorden Indre og Ytre forringes til dårlig økologisk tilstand.

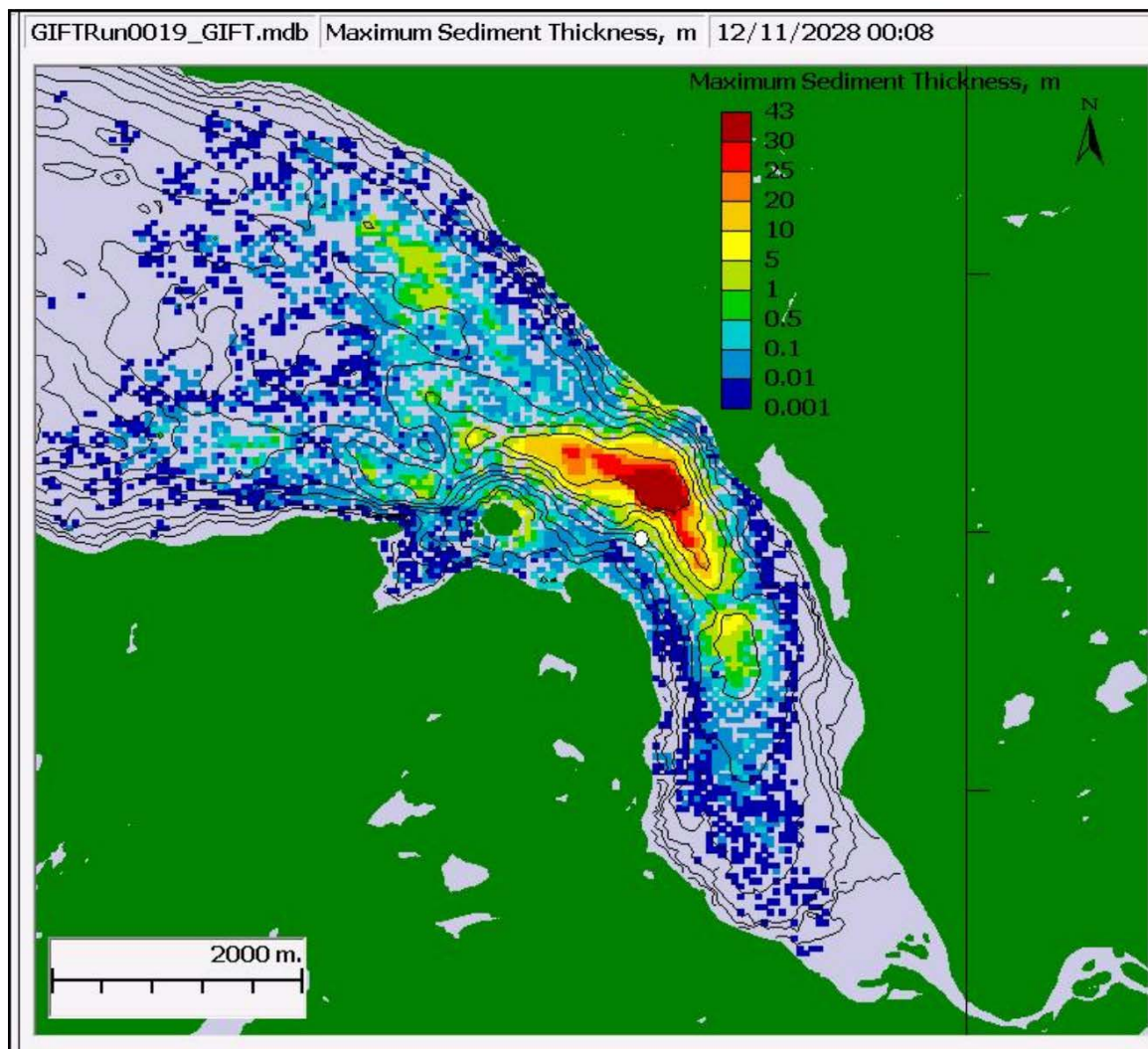
Vurdering av omfang

Fra avfallshåndteringsplan, s. 6.

Figur 6. Kart fra reguleringsplanen for Repparfjorden.

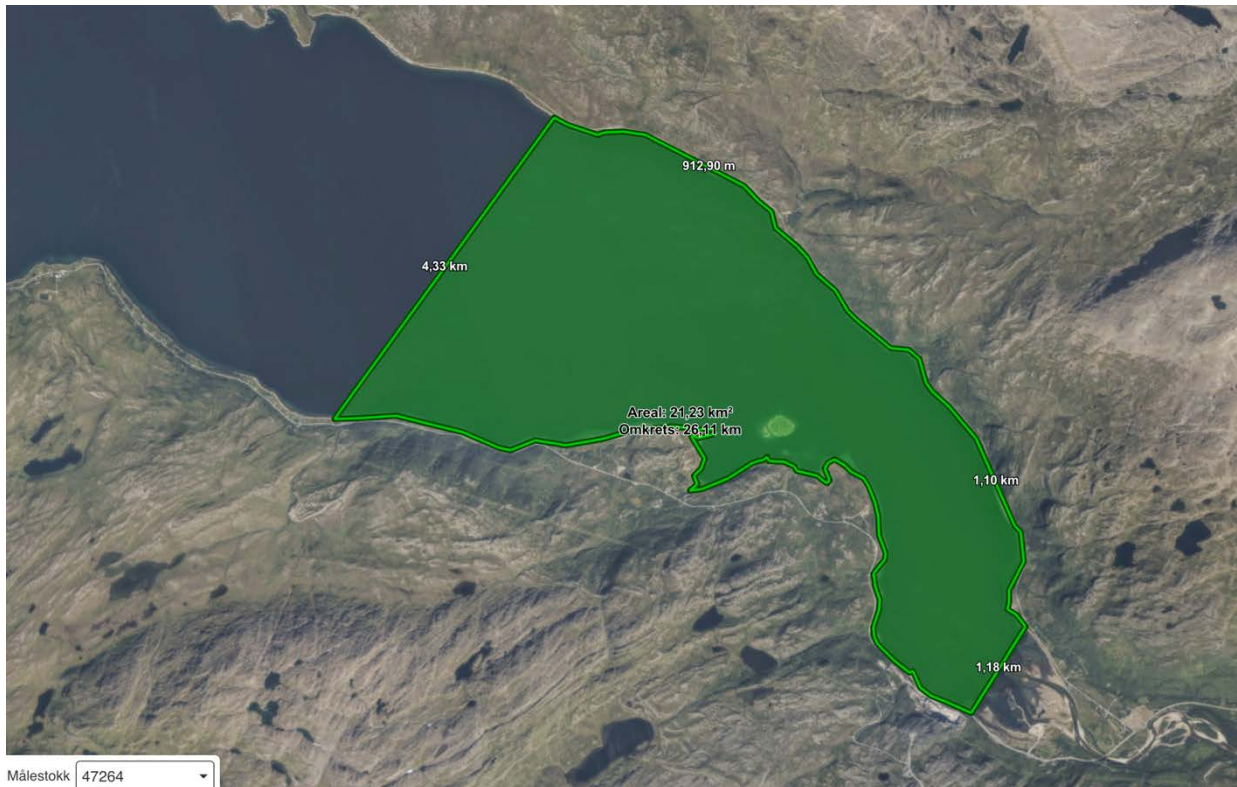
Den røde stiplede linjen viser selve deponiområdet som er oppgitt, på 8,5 km². «Deponiområdet bortfaller som habitat for bunnlevende fisk», og er beregnet til å være 10-15% av Repparfjorden (se side 52 i avfallshåndteringsplan).

Figur fra avfallshåndteringsplan s. 53.

Ser vi på hvor langt sedimentene er beregnet å spre seg fra Nussir ASAs egne plandokumenter, er vi grovt oppe i 22km². Dette fra avfallshåndteringsplanens illustrasjon av deponiområde med partikkelspredning etter 20 års drift, på side 53. Det er altså tydelig at habitatet for bunnlevende fisk endrer seg i i alle fall 50% av fjorden, altså langt mer enn oppgitt i planen. Avfallet er toksisk, og det vil derfor ikke inntre gjengroing før avsluttet drift, og tiltakshavers foreslåtte naturlige sedimentering.

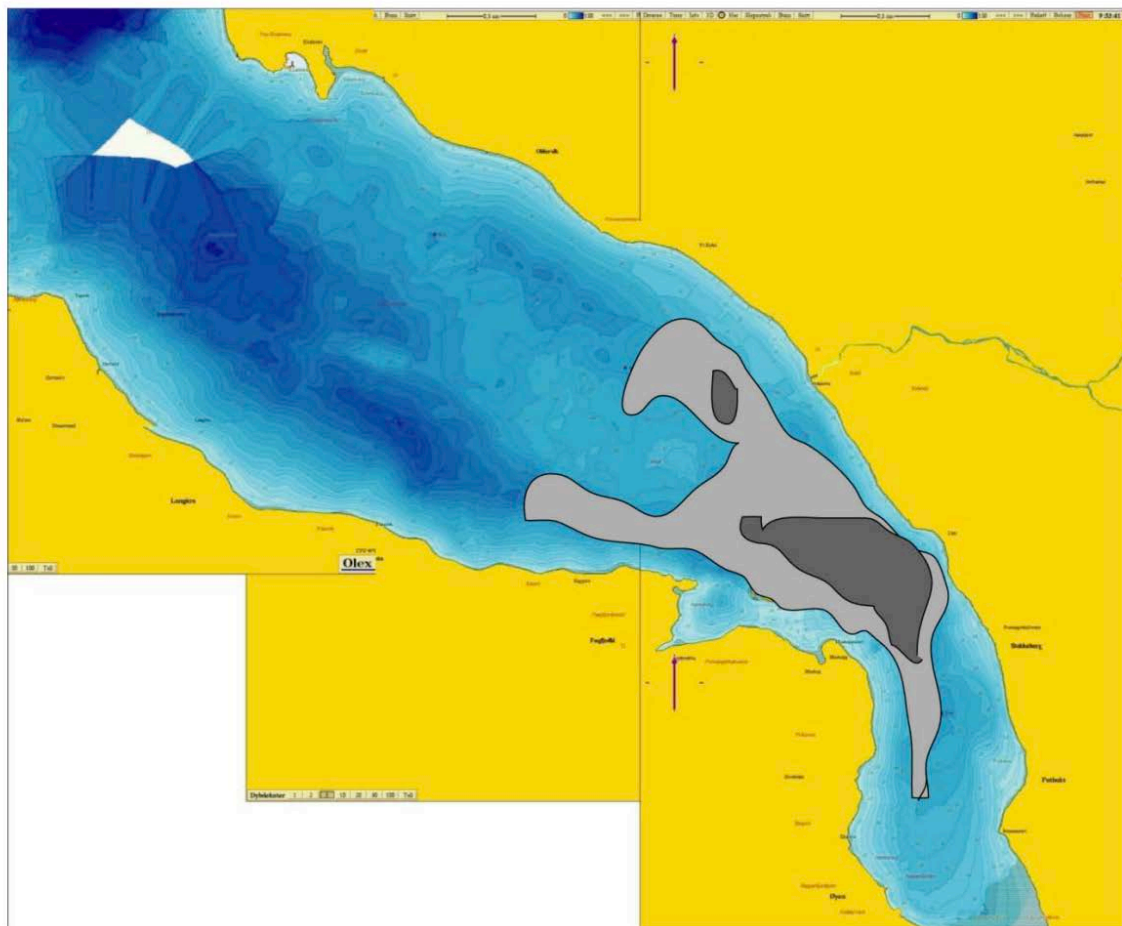
Skal det tillates sjødeponi, som vi mener det ikke skal, må det være krav om at tiltakshaver dekker det toksiske avfallet etter deponislutt, slik at området kan rekoloniseres hurtigere enn som konsekvens av naturlig sedimentering. Dette må i så fall ligge som en del av selskapets plan for naturmangfold.

Skjerm bilde av planområde.

Hele fjorden (37km²) med planområde. Planområdet dekker mer enn 50 prosent, og partikkelspredningen vil ifølge avfallshåndteringsplanen dekke planområdet. Det er derfor ikke riktig når tiltakshaver skriver at bunnfaunaen i kun 10-15% av fjorden vil bli påvirket av inngrepet. Se også elvedelta i høyre del av bildet. Planområdet strekker seg inn i elvedeltaet, som er svært viktig for naturmangfoldet. Fra Repparfjordbotn til åpningen mot Kvalsundet og Sammelsundet er det ca. 13 km (Akvaplan-niva, *Konsekvenser for det marine miljøet i Repparfjorden ved etablering av sjø eller landdeponi* [...] 2011, s.27-28).

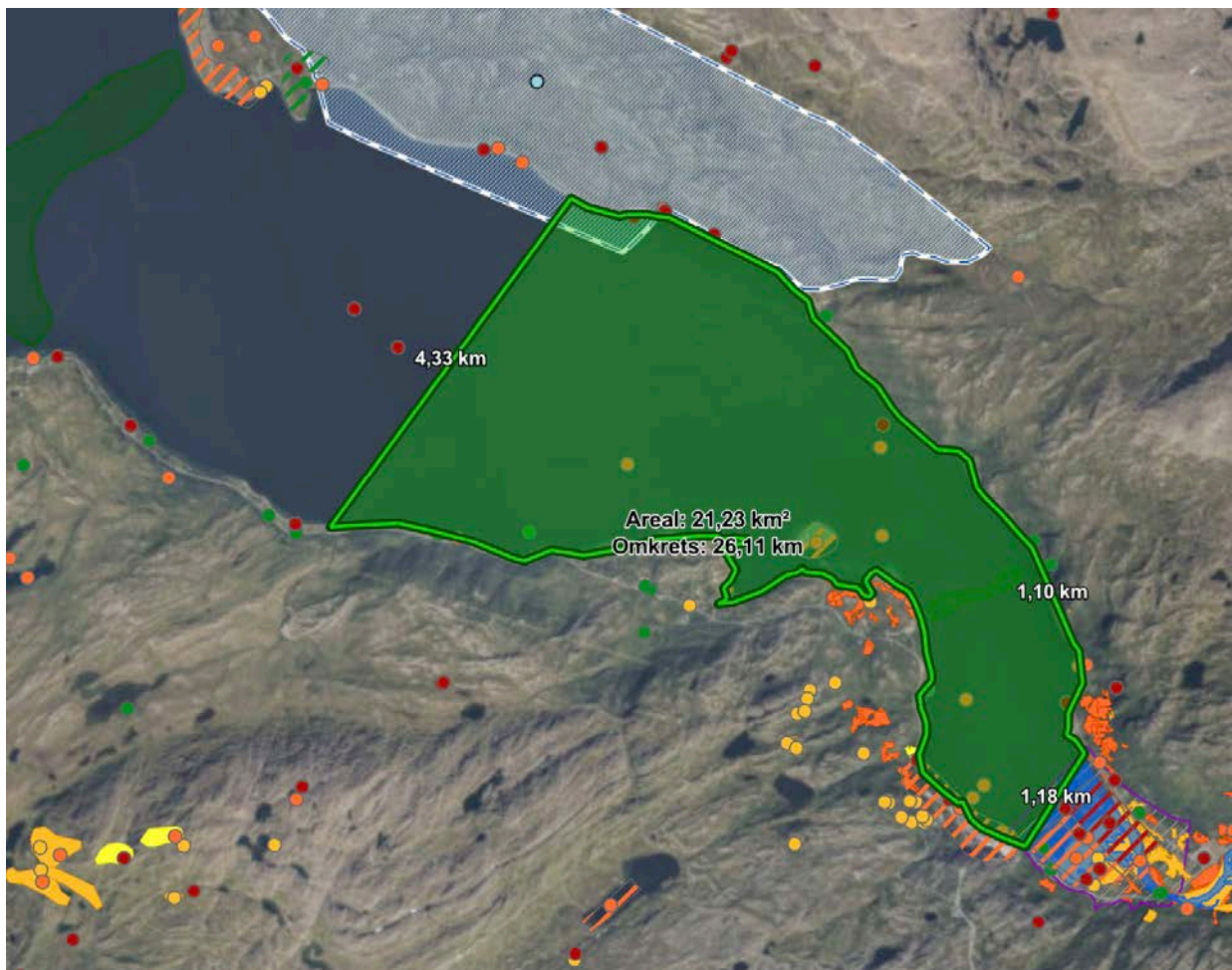
Akvaplan-niva skriver i sin KU at de beregnet at 20% av fjordens bunnareal ville påvirkes av tiltaket (s. 140). De poengterer at tungmetallinnholdet i avgangen viste giftighet og uakseptabel risiko for bunnfaunaen som ble testet, med henholdsvis 50% og 55% dødelighet. Se viser til at sediment med et kobberinnhold på 100 mg/kg er klassifisert i tilstandsklasse IV (Dårlig), og avgangen fra Nussir ASA vil ha 500 mg/kg. De skriver at «I områdene der sedimentasjon av avgang er fra 0,5 meter til 42 meter (2,5 km²) er det anslått at bunndyrene vil bli så å si **totalt utslått** som følge av høy sedimentering og høyt kobberinnhold (ca. 500 mg/kg i ren avgang) under driftsperioden (5.6.4). Det "nye" substratet, som avgangen utgjør, vil ikke kunne danne et naturlig habitat for de allerede eksisterende arter og bunndyrgrupper. Disse er i hovedsak gravende former og heller ikke spesielt tolerante for forstyrrelser. Næringsgrunnlaget, i form av detritus og annet organisk nedfall, vil heller ikke lenger være tilgjengelig. Høye nivåer av kobber i sediment og antatt forhøyede kobbernivåer i bløtbunnsfaunaen kan slå ut enkelte sensitive arter (s. 142)»

Figur 1. Det simulerte deponiområdet (totalt 4,9 km²) som får henholdsvis mer enn 1 cm avgang (lys grått) og mer enn 50 cm avgang (mørk grått) ved deponering av 30 millioner tonn (24 millioner m³) avgang fra Nussir ASA over 15-25 år. Det er henholdsvis stor og meget stor risiko for toksiske effekter for marint miljø i disse to arealene. I tillegg får 2,5 km² utenfor denne sonen en svakere økning i kobberinnholdet og en moderat risiko for toksiske effekter på marint miljø.

Akvaplan-nivas modell for kjemiske konsekvenser av sjødeponi i Repparfjorden (Akvaplan-niva, *Konsekvenser for det marine miljøet i Repparfjorden ved etablering av sjø eller landdeponi* [...] 2011, s. 16).

Videre oppgir Akvaplan-niva at «Rygg (1985) undersøkte relasjonen mellom artsmangfold og sedimentkonsentrasjoner av kobber i norske fjorder. Det ble påvist en sterk negativ korrelasjon mellom disse to, noe som betyr at bunndyrsamfunnene gjennomgår en betydelig reduksjon i artsmangfold ved høye kobbernivåer i sedimentet. Overvåkinger ved sjødeponiet for Island Copper Mine i Canada viser imidlertid at svært mange bunndyrstaksa ikke er påvirket i det hele tatt ved høye kobbernivåer i sedimentet (Burd, 2002). Undersøkelser av bløtbunnsfauna i Stjærnsundet i forbindelse med North Cape Minerals utslipp av knust steinmasse (uten smøre-, løse- eller flotasjonsmidler) har vist en betydelig nedgang i individtetthet og artsmangfold på stasjonene med høyest partikkelsedimentasjon (Trannum og Vögele, 2001; Larsen et al. 2004). Dette er også observert i andre områder som er påvirket av gruveavgang (Olsgard og Hasle, 1993). Det er derfor nærliggende å tro at de største bunndyrsforandringene vil skyldes en kombinasjon av kobberforgiftning og endrede habitatsvilkår, men at sistnevnte utgjør den vesentligste faktoren ved en eventuell total utryddelse av dyrelivet i nærsonen. Sannsynlig effekt i driftsfasen er en gradvis utryddelse av bløtbunnsfauna i nærsonen. Omfanget vurderes som stort negativt (Akvaplan-niva, *Konsekvenser for det marine miljøet i Repparfjorden ved etablering av sjø eller landdeponi* [...] 2011, s. 142)»

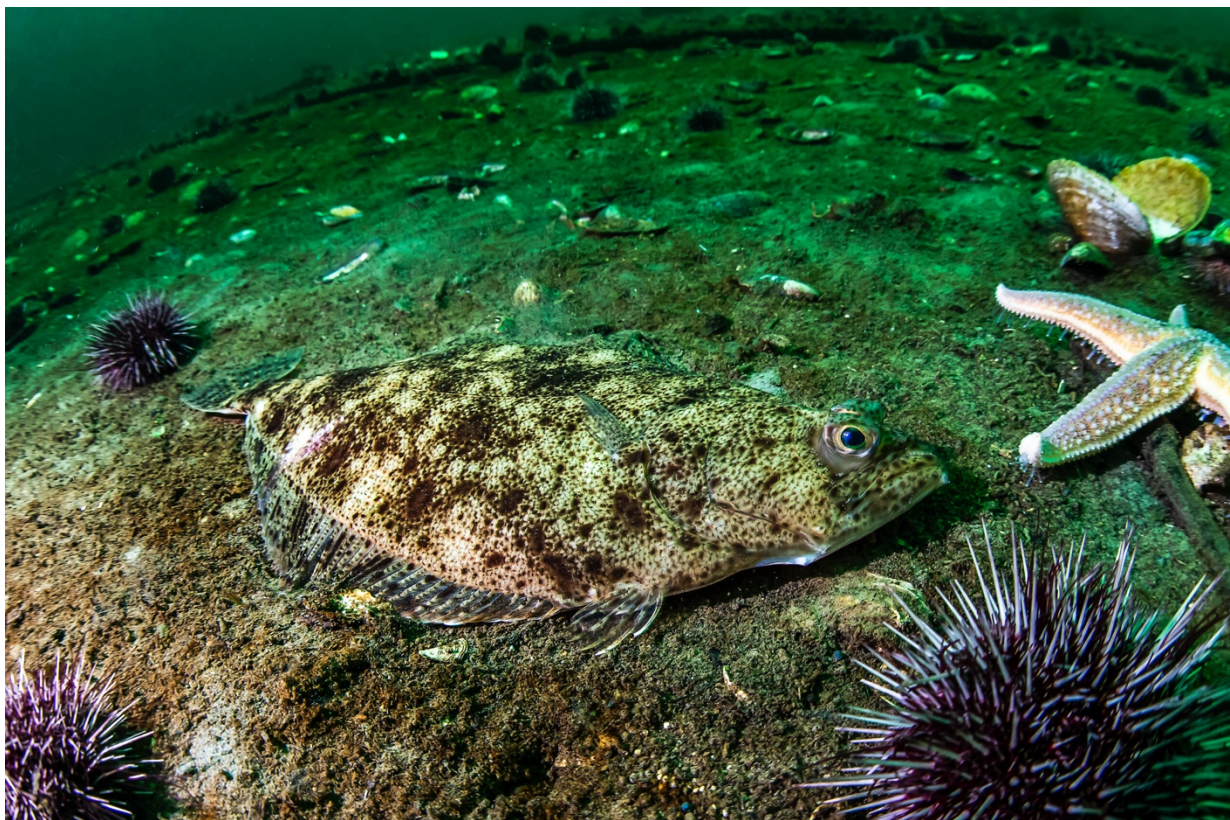
Noen av Repparfjords verdier gjengitt i Naturbase. Skjerm bilde av 31. januar 2026.

I dag vet vi at elvedeltaet er funksjonsområde for en rekke arter av svært stor verdi. Planområdet strekker seg inn i anadrom strekning for anadrom laksefisk, som åpenbart gjelder den nasjonale lakseelva Repparfjord som strekker seg fra Repparfjord nasjonale laksefjord.

Rødlista naturmangfold i planområdet

Påvirkning på naturmangfold av svært høy verdi

Det står i avfallshåndteringsplanen at Nussir ASA kobberprosjekt i utgangspunktet har liten påvirkning på naturmangfold (s. 58). Det står også at bunndyrsfaunaen vil «bli påvirket», fordi bunndyrene i området for sjødeponi vil bli begravet. Vi mener at naturmangfoldet har svært høy verdi, og at mangfoldet i deponiområdet blir utslettet. Dette har ikke bare verdi i seg selv, men også som del av økosystemet ved å være næring til artene opp i næringskjeden.

Gaueflyndre i Repparfjorden. Foto: Erling Svensen, 2021

Verdisetting av biologisk mangfold, strandsone og rødlistearter

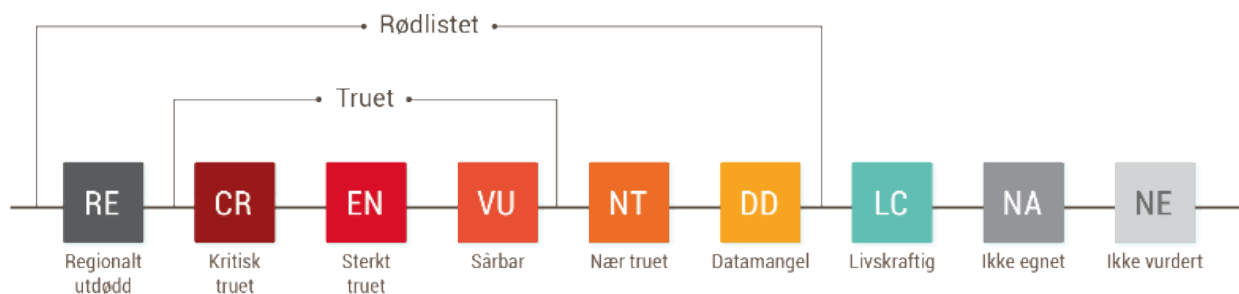
Verdisetting av biologisk mangfold, strandsone og rødlistearter i plandokumentene fra 2011 er basert på befaringer utført av Elven og Johansen i 1983 (Akvaplan-niva, *konsekvenser for det marine miljøet i Repparfjorden ved etablering av sjø- eller landdeponi* [...], 2011, s. 126-128). Befaringen gir åpenbart ikke tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag og verdivurdering av biologisk mangfold i 2025 til å kunne gi tillatelse til sjødeponi. Ifølge Akvaplan-Nivas verdivurdering har området fått Liten verdi, men ville fått Stor verdi dersom det forelå kunnskapsgrunnlag om leveområder for arter i kategoriene direkte truet, sårbar eller sjelden, eller områder med forekomster av flere rødlistearter i lavere kategorier. Vi vil derfor vise til slike naturverdier under.

Rødlista og trua arter

Repparfjorden og planområdet forøvrig har registreringer av en rekke rødlista arter som det er validert og ikke-validert datagrunnlag for, men som ikke er nevnt i avfallshåndteringsplanens «Tiltak for å unngå Miljø- og samfunnspåvirkning (s. 50)», «Plan for naturmangfold», eller

andre steder. Vi har i tabellen inkludert Miljødirektoratets utvalgskriterier for artene, slik som «spesielt hensynskrevende», «ansvarsart», og «konvensjonsart» der dette kom opp i informasjonen om de verdsatte artene i Naturbase.

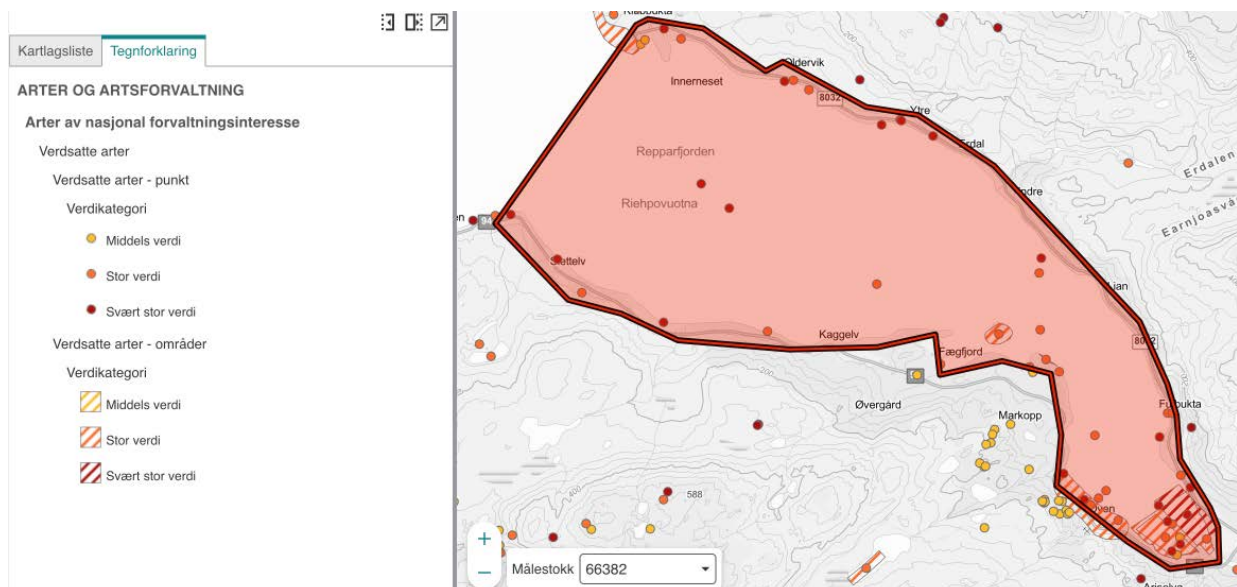
Det er som vi kan se fem kritisk trua arter blant registreringene, altså på grensen til regionalt utdødd. Men vi vil også rette fokus mot de sterkt trua artene på rødlista, de sårbare, de nær trua og de livskraftige som likevel krever særlig vern eller hensyn. Mange av artene er ansvarsarter i Norge, og det er også en rekke konvensjonsarter. Se en opprømsing nedenfor, registreringene vedlegges dette innspillet.

RØDLISTEKATEGORI	ARTER ALLEREDE REGISTRERT I OG NÆRT REPPARFJORDEN
CR Kritisk truet	Hettemåke, Lomvi, Polarlomvi (ansvarsart), Svarthalespove (spesielt hensynskrevende, prioritert art i Norge) Vipe (spesielt hensynskrevende),
EN Sterkt truet	Bergand (spesielt hensynskrevende, konvensjonsart), Havhest, Knekkand, Krykkje, Lappspurv, Lunde (ansvarsart), Makrellterne (spesielt hensynskrevende), Myrhauk, Storspove (spesielt hensynskrevende), Taigasædgås, Gaupe

VU Sårbar	Ærfugl (spesielt hensynskrevende, konvensjonsart), Alke, Brushane (spesielt hensynskrevende), Fiskemåke, Fiskeørn, Gråmåke, Granmeis (spesielt hensynskrevende), Grønnfink (spesielt hensynskrevende), Gulnebbblom (spesielt hensynskrevende, ansvarsart), Gulspurv, Hønehauk, Horndykker (spesielt hensynskrevende), Jaktfalk (spesielt hensynskrevende, ansvarsart), Kornkråke, Sjøorre (spesielt hensynskrevende), Skjeand, Stellerand, Stjertand (spesielt hensynskrevende, konvensjonsart), Svartand (spesielt hensynskrevende), Tundrasædgås, Tyvjo, Havert
NT Nær truet	Tjeld, Gjøk, Gråspurv, Hare, Havelle (spesielt hensynskrevende, stor verdi, konvensjonsart), Heilo (spesielt hensynskrevende), Rødstilk (spesielt hensynskrevende, konvensjonsart), Sanglerke, Småspove (spesielt hensynskrevende), Snadderand, Storkobbe (ansvarsart), Stær, Steinvender (spesielt hensynskrevende, ansvarsart, konvensjonsart), Storskarv, Svømmesnipe, Taksvale, Teist, Tjeld, Tyrkerdue, Laks (stor verdi, spesielt hensynskrevende, konvensjonsart), Storkobbe, Dynevrangmose, Eskimomure, Fjellpryd, Ishavsstjerneblom, Jøkelarve, Kildegras, Linmjølke, Polarvier, Reinfrytle, Reinrose, Russeteppesaltgras, Strandøstersurt,

	Teppesaltgras (ansvarsart, spesielt hensynskrevende).
	Bergirisk (ansvarsart) Blåstrupe (spesielt hensynskrevende, ansvarsart), Brunnakke (hensynskrevende, konvensjonsart) Dvergfolk (spesielt hensynskrevende, ansvarsart), Dvergsnipe (spesielt hensynskrevende, ansvarsart), Fjellvåk (spesielt hensynskrevende, ansvarsart), Fjæreplytt (hensynskrevende, konvensjonsart) Gravand (hensynskrevende, konvensjonsart) Gråsisik (spesielt hensynskrevende, ansvarsart), Heipiplerke (spesielt hensynskrevende, ansvarsart), Havørn (spesielt hensynskrevende, fredet), Jordugle (spesielt hensynskrevende, ansvarsart), Kongeørn (spesielt hensynskrevende, fredet, konvensjonsart), Krikkand (hensynskrevende, konvensjonsart) Kvinand (hensynskrevende, konvensjonsart) Lappspove (spesielt hensynskrevende, ansvarsart, konvensjonsart), Laksand (hensynskrevende, konvensjonsart) Linerle (hensynskrevende, konvensjonsart) Myrsnipe (hensynskrevende, konvensjonsart) Nise (spesielt hensynskrevende, ansvarsart), Oter (spesielt hensynskrevende, konvensjonsart), Praktærfugl (ansvarsart, stor verdi, konvensjonsart), Rødnebbterne (hensynskrevende, konvensjonsart) Siland (spesielt hensynskrevende, stor verdi), Sangsvane (hensynskrevende, konvensjonsart) Snøspurv (hensynskrevende, konvensjonsart) Skjærpiplerke (spesielt hensynskrevende, ansvarsart), Sotsnipe (hensynskrevende, konvensjonsart) Storlom (hensynskrevende, konvensjonsart) Temmincksnipe (spesielt hensynskrevende, ansvarsart), Toppand (hensynskrevende, konvensjonsart) Torsk (ansvarsart, spesielt hensynskrevende, konvensjonsart), Trane (hensynskrevende, konvensjonsart)

Skjerm bilde fra Naturbase, tatt 31. januar 2026. Repparfjord har en rekke arter av nasjonal forvaltningsinteresse, bl.a. av svært stor verdi.

De rødlista artene av forvaltningsinteresse som ligger i fjellområdet til gruva er ikke inkludert i tabellen over, men behøver også fokus. Data om freda arter som havørn og kongeørn ligger i sensitive artsdata maskert i planområdet. Det ligger også flere skraverter felt som viser verdssatte områder for arter, bl.a. oter og ærfugl, som begge lever av bunnlevende organismer.

Oter (Rødlista, truet, VU - sårbar) og steinkobbe (LC) i Repparfjorden diskuterer tilstanden til fjorden. Foto: Bjørn Hansen, 2025

Det er registrert et vidt spekter av ulike rødlistede fuglearter i planområdet. Nærhet til sjøen, kombinert med elvedeltaet, gjør området svært attraktivt for en rekke arter av fugl gjennom året. Særlig mange arter av sjøfugl og vadefugl er sterkt representert.

Antallet norske sjøfugler har gått tilbake med 80 prosent mellom 1970 og 2020, og nesten halvparten av artene er nå oppført som truet på Norsk rødliste for arter. Miljøministeren mener utviklingen til sjøfuglene kan sees i sammenheng med utviklingen til både rein og villaks. Nå sier han den samla belastningen er for stor. -Det handler om å utvikle samfunnet, men summen er mer enn naturen kan tåle (Isaksen og Olaisen, 2025).

Marint naturmangfold

Det ser ut som noe av det marine naturmangfoldet er kartlagt i forbindelse med Akvaplan KU, og at de bunnlevende organismene som er funnet enten er livskraftige per dagens rødliste, eller ikke er vurdert for rødlista. Likevel er økosystemet rundt, som gjerne er rødlista, avhengige av disse i sin næringsvei, og dette er planhaver pålagt å vurdere som en del av naturmangfoldlovens § 10 om økosystemtilnærning.

Havørn og kongeørn (fredete arter) kjemper om en fisk i indre Repparfjord. Fjordbunnen yrer av liv denne dagen med bl.a. en rekke måkefugler, tjeld og ender. Foto: Lone Bjørkmann, 2025.

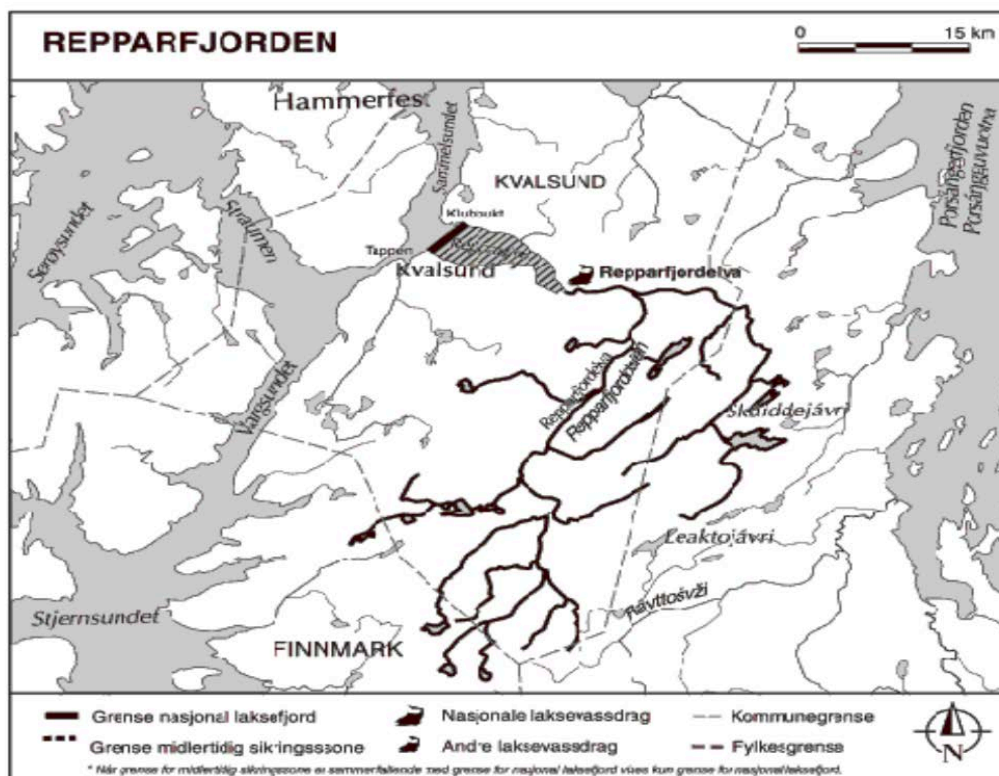
Hvalross (rødlista, truet, VU - sårbar) slapper av og nyter sola i Repparfjorden. Foto: Bjørn Hansen, 2021

Fiskemåker (rødlista, truet, VU - sårbar) trives i Repparfjorden. Foto: Lone Bjørkmann, 2025.

Gyteområde for torsk, nasjonal laksefjord, nasjonal lakseelv

Som kjent er Repparfjorden en nasjonal laksefjord, som leder til en verna nasjonal lakseelv, og laksen er rødlista (stor verdi, spesielt hensynskrevende, konvensjonsart). Hele fjorden er gytefelt for torsk (ansvarsart, spesielt hensynskrevende, konvensjonsart). I KU for anadrom laksefisk står det at «Repparfjordelva er det største av laksevassdragene [innenfor konsekvensutredningens område], og har et spesielt fokus da den også er Nasjonalt Laksevassdrag der Stortinget har vedtatt at tiltak med risiko for alvorlig forurensning ikke kan tillates (Niva, 2011, s.15)». Videre står det at «Tiltak i laksefjorder med risiko for alvorlig forurensning som kan skade villaksen er en av flere typer tiltak som ikke tillates», og det vises til at planområdet nesten er sammenfallende for området som er avsatt til Nasjonal laksefjord. Nå er planområdet noe mindre, se s. 19.

Figur 2. Oversikt over Repparfjorden og Repparfjordelva der området for nasjonal laksefjord og vassdrag er gravert/uthevet.

Det står i samme KU at «For å gi våre viktigste laksebestander en særskilt beskyttelse har Stortinget opprettet 52 nasjonale laksevassdrag og 29 nasjonale laksefjorder. Laksebestandene som inngår i ordningen skal beskyttes mot inngrep og aktiviteter i vassdragene og i de nærliggende fjord- og kystområdene. Repparfjorden er Nasjonal laksefjord og Repparfjordelva er nasjonal laksevassdrag. Den viktigste verneverdien i området er laksebestanden i Repparfjordelva. Laks fra Repparfjordelva vandrer gjennom planområdet som utvandrende smolt, innvandrende gytefisk og utvandrende støing. Disse gruppene vil kunne oppholde seg i fjordområdet både på like/ulike tidspunkt og over ulik tid, og vil dermed ha ulik sårbarhet i forhold til planlagte tiltak. Repparfjordelva, sammen med Alta, innehar de to store laksebestandene i denne regionen. Det kan også tenkes at laks fra Altaelva og andre elver i regionen vil kunne oppholde seg i planområdet [...] Laksebestanden i Repparfjordelva er tillagt en spesielt høy nasjonal verdi og planområdet har en stor verdi for laks fra Repparfjordelva. (Niva, *Konsekvenser av sjødeponi i Repparfjorden for anadrom laksefisk* [...] 2011, s. 56)»

Videre at «planområdet vurderes til å ha stor verdi for aurebestanden fra Repparfjordvassdraget [...], stor verdi for røyebestanden [...], og stor verdi for anadrom laksefisk (s. 57-58).

Akvaplan-niva skriver også at «I tillegg skal det ikke være oppdrettsvirksomhet, forurensning og munningsinngrep i de nærliggende fjord- og kystområdene. Den årlige fangsten av laks i Repparfjordelva har de siste årene vært på mellom 6 – 10 tonn noe som gjør Repparfjordelva til en av de ti viktigste lakseelvene i Norge. I tillegg munner også Kvalsundvassdraget ut i Repparfjorden. Begge vassdragene har bestander av laks, sjørret og sjørøye. Det er hovedsakelig anadrom (sjøvandrende) laksefisk tilhørende Repparfjordvassdraget og Kvalsundelva som vil finnes i Repparfjorden, men

også laks på vandring til og fra andre vassdrag i Finnmark kan tenkes å passere fjordsystemet. Området anses derfor å ha stor verdi som oppholds- og vandringsområde for anadrom laksefisk.

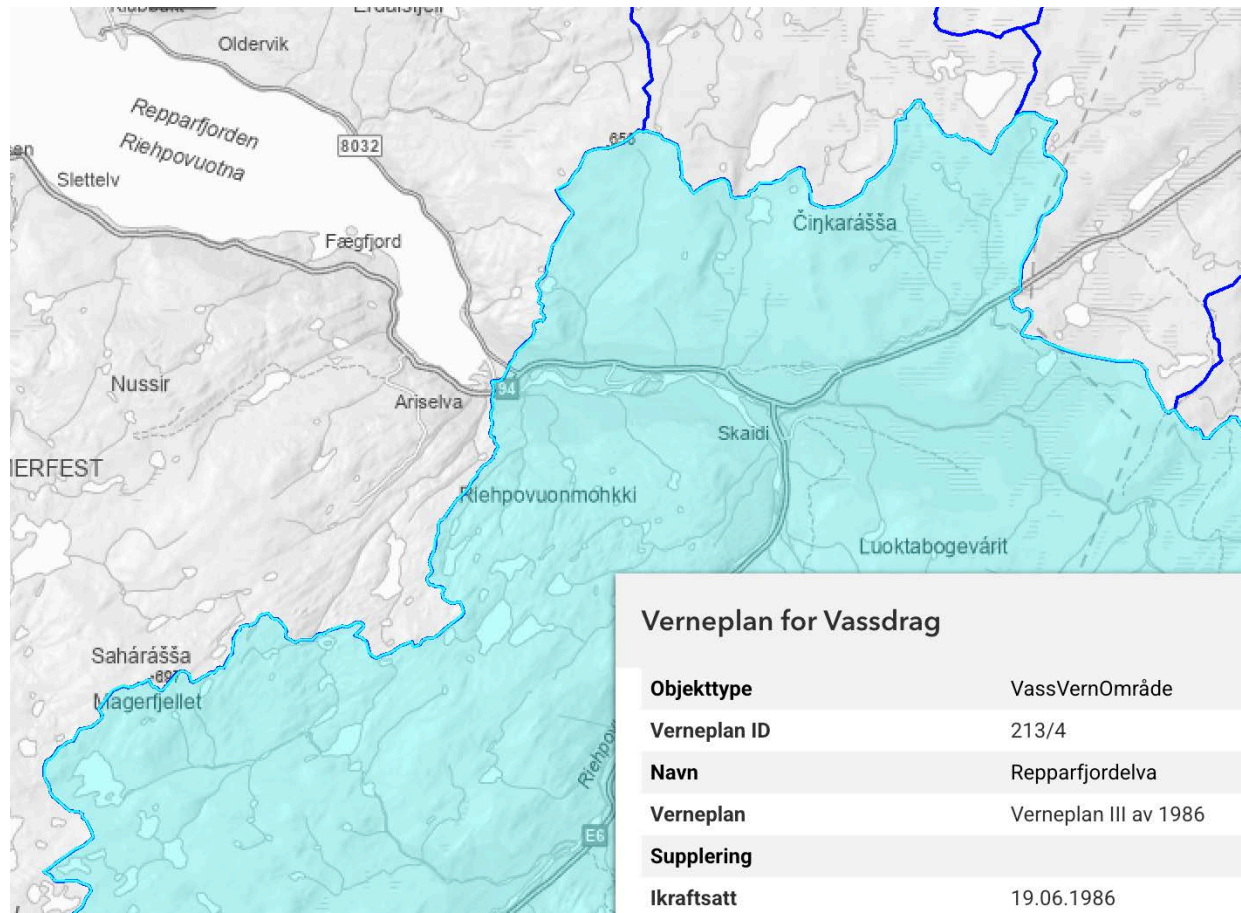
Historisk sett er Repparfjorden en viktig fiskefjord, men det har skjedd en nedgang i viktige fiskebestander som torsk og sei de siste 20 år. Den viktigste arten har vært kysttorsk, særlig gytetorsken om våren. I dag bedrives noe yrkesfiske i Repparfjorden (Falk og Christensen 2011) (*Akvaplan-niva, konsekvenser for det marine miljøet i Repparfjorden ved etablering av sjø- eller landdeponi [...]*, 2011, s. 27-28)»

Fiskere i Repparfjordelva, like etter innløpet. Foto: Lone Bjørkmann, 2025.

Repparfjordelva som verna vassdrag

Videre er Repparfjordelva et verna vassdrag (NVE, 213/4 *Repparfjordelva* (*Reieppuvuonjohka*), 2009). Fra vernesiden kan vi lese at «Nedbørfeltet er verdifullt for jakt, fiske og friluftsliv, særlig for befolkningen i Hammerfest og nabokommunene. I Repparfjorden er det flere hundre hytter. Friluftslivet er særlig knyttet til det rike laksefisket i elva. Regnet etter avkastning ligger Repparfjorden som nr 5 i Finnmark.

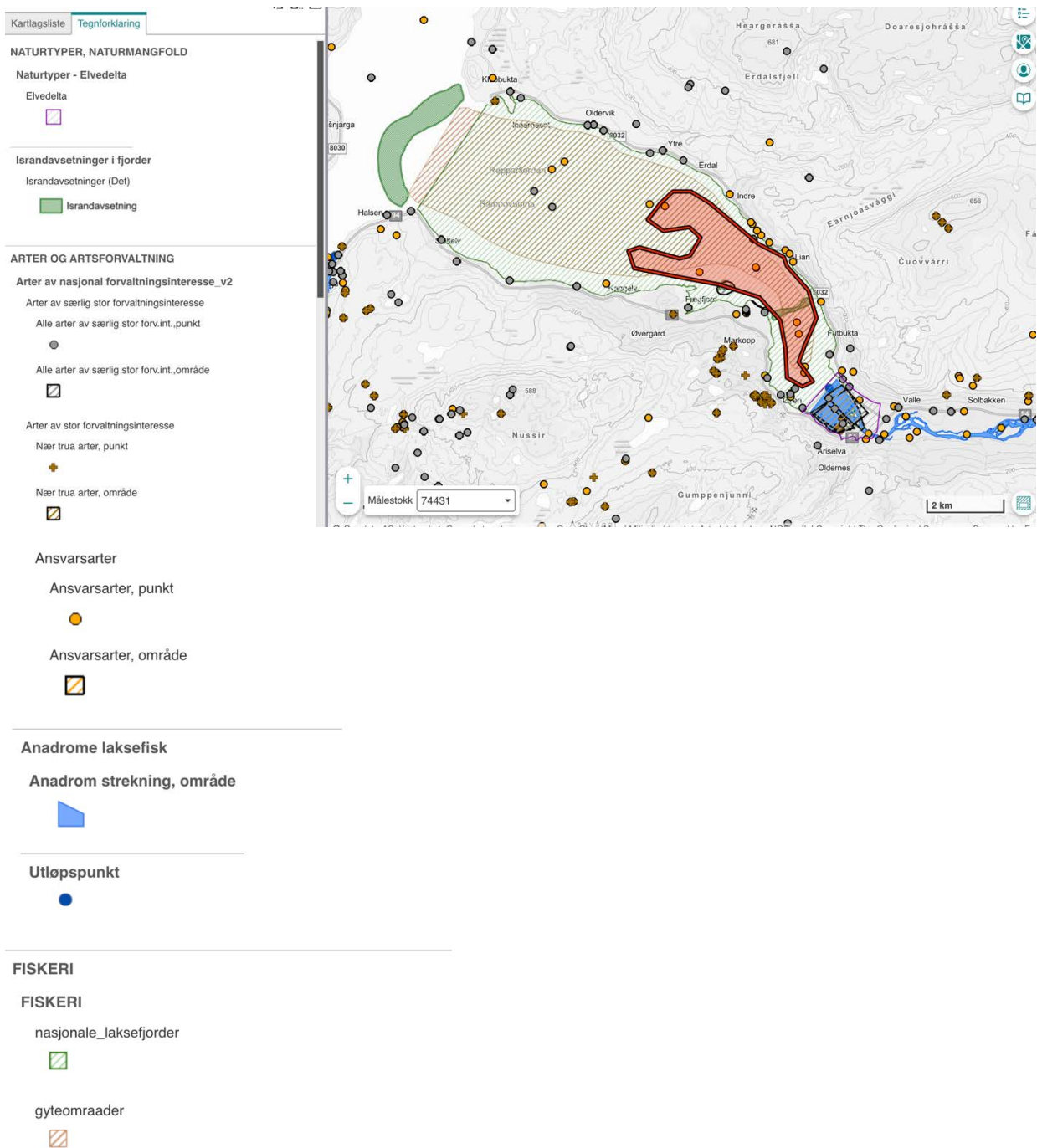

Deler av det verna vassdragsvernområdet for Repparfjordelva. Skjerm bilde fra NVE, temakart, tatt 31.01.2026.

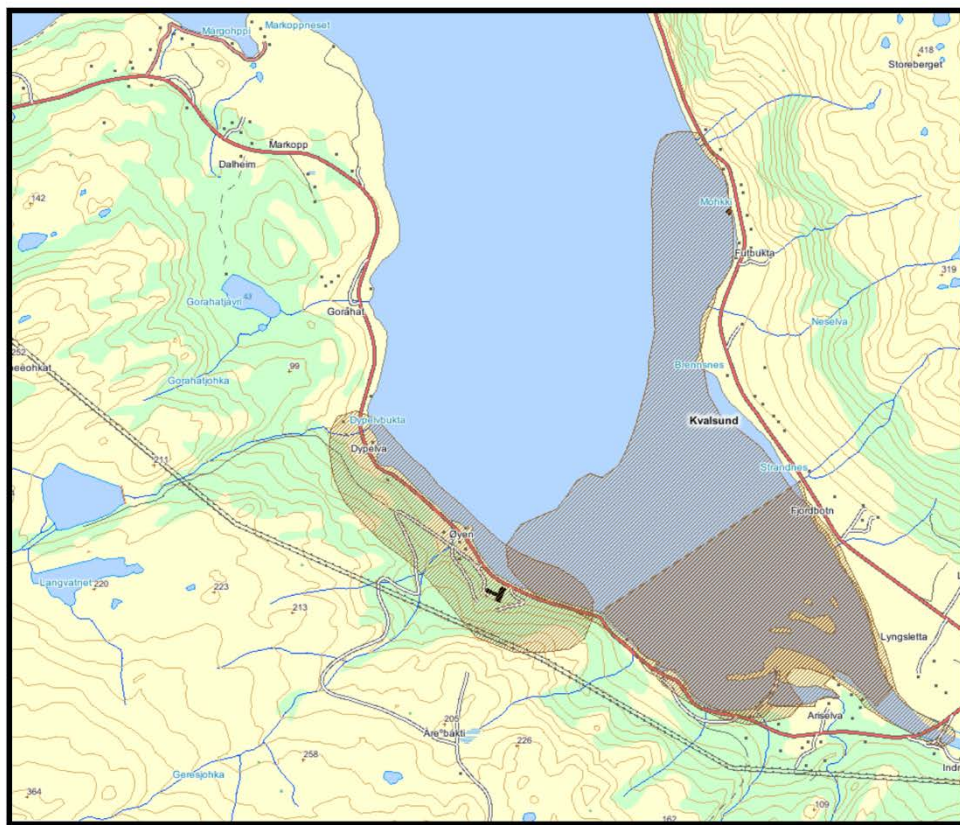

Det er gytefelt for torsk (Norsk ansvarsart, konvensjonsart) i Repparfjord, som vil forringes av eventuelt sjødeponi. Foto: Linn Røkenes (fra en annen Finnmarksfjord)

Under følger noen skjermbilder som utdyper allerede kartlagte gyteområder, elvedelta, bløtbunnsområder i strandsonen, anadrom strekning, strandeng, m.m.

Naturtyper og naturmangfold i planområdet, som allerede er kartlagt. Her ser vi bl.a. gyteområde torsk (konvensjonsart), og israndavsetning i området for sjødeponi. Skjermbilde fra Naturbase.

Figur 58. Registrert hekke- og rasteområde for våtmarksfugl og registrert leveområde for oter (til venstre langs fjorden) i Repparfjordbotn,. Kilde: Direktoratet for naturforvaltning, naturbase.

Illustrasjon fra KU. Allerede ved KU er området registrert som hekke- og rasteområde for våtmarksfugl og registrert leveområde for oter. Her fra KU av Akvaplan-niva (2011) Konsekvenser for det marine miljøet i Repparfjorden ved etablering av sjø- eller landdeponi [...], s. 124

Strandeng er vurdert som rødlista (VU). Økologisk betydning: Fungerer som viktige raste- og hekkeområder for fugl, samt beiteområder. Skjermbilder fra Naturbase.

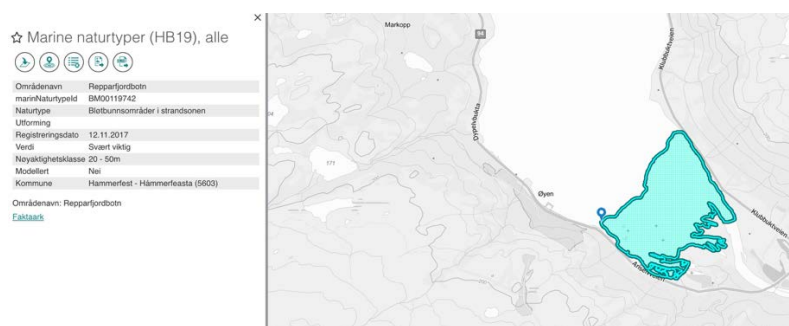

Strandeng (VU - sårbar) i brakkvannsdeltaet ved fjordbunnen.

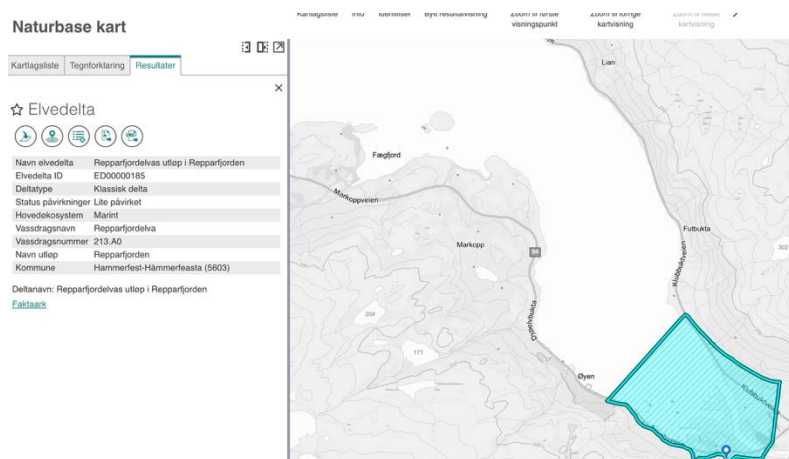

Figur 60. Oversikt over allerede kartlagt naturtyper i Repparfjorden, markert med grønt. Ytterst i fjorden, israndavsetninger og innerst i fjorden, et brakkvannsdelta. Kilde: Naturbase.

Kartlagte naturtyper fra KU, s. 134.

Bløtbunnsområder i strandsonen. Skjermbilde: Naturbase

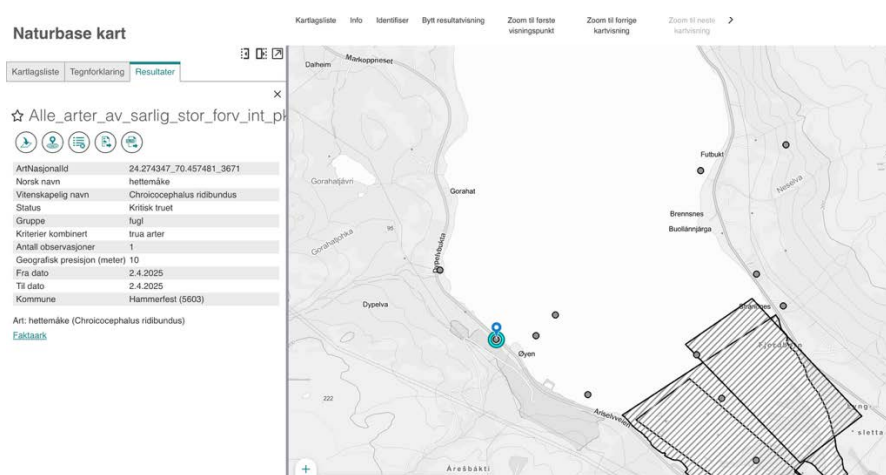
Elvedelta. Skjermbilde: Naturbase

Israndavsetning midt i planområdet.

Færfjordholmen er registrert funksjonsområde (yngleområde) for ærfugl (rødlista, VU – sårbar.) (Naturbase faktaark BA00007183)

Hettemåke – kritisk truet, og andre arter av særlig stor forvaltningsinteresse.

Reindrift

Repparfjord som kjerneområde for reindrift

Repparfjord er et kjerneområde for reindriften i de østlige delene av Vest-Finnmark (NVE, 213/4 Repparfjordelva (Reieppuvuonjohka), 2009)»

Natur og ungdom på kalvemerking med Fiettar reinbeitedistrikt i midnattssol. Foto: Isak Gregers Eriksen

Reindriften har ikke gitt fritt og forhåndsinformert samtykke (FPIC) til gruvedrift i deres beite- og kalvingsområder. Vi skal ikke gå dypt inn i dette, men nevner noen punkter.

Konsekvensutredning for reindrift konkluderer allerede i 2011: «Gruvedrift i området vil utgjøre et meget stort inngrep i reindriften i Vestre Finnmark reinbeiteområde gjennom å påvirke hele flyttleien for over 10% av reinen i denne regionen, og over 1/3 av østre sone. Reindriften er klart imot etablering av verk. Med flere store parallelle linjer, inklusive av den planlagte 420 kV linje, vil forstyrrelsen av verket forsterke unnvikelseeffekter oppover i kalvingsområdet i Ásavággi. Vi vurderer det slik at en etablering av verk med stor grad av sannsynlighet vil medføre betydelig økt utbygging bla. I et av de største kalvingsområder for distrikt 22 Fiettar, som allerede har mistet mye kalvingsland, risiko for blokkering av hovedtrekklei for både 22 Fiettar og 20 Fálá, samt vil medføre økt press på også de siidaer i distriktet som beiter lengre sør og vest. Eksisterende forslag uten disse avbøtende tiltak, inklusive sentrale inngrep eller brudd på kanskje en av Skandinavias aller lengste trekkleier, samt betydelig innvirkning over tid på deler av et kalvingsområde, sommerbeite, høst- og parringsland, samt fysiske

An aerial photograph of a mountainous landscape with a large lake (Kalvingssjøen) on the right. Yellow lines delineate various management zones, with labels in yellow text: 'Kalvings - og sommerområde' (top left), 'Oppsamlings-gjerde' (top center), 'Kalvings- og sommerområde' (middle left), and 'Kalvingsområde' (bottom left). Red lines and ovals highlight specific areas, with labels in red text: 'Samlingspunkt' (top center), 'Kalvingssjøen' (top right), 'Kalvingssjøen' (middle right), 'Kalvingssjøen' (bottom right), and 'Kalvingssjøen' (bottom center). A small red label 'Kalvingssjøen' is also visible near the top right. A purple line is visible in the bottom right corner.

Og om «Historisk bruk og forekomst av helligfjell og ofringsplasser – *Sieidi*. Sommerlandet, herunder kalvingsområder, sommerbeite og høst- og paringsland har svært gammel historisk bruk. Det er minst 3 gamle *Sieidi* – ofringsplasser – til hellige fjellområder rundt i sommerlandet, de fleste i tilknytning til kalvingsområdene, herunder i det hovedkalvingsområde som kan bli påvirket av utbygging, luftsjakter og oppdemming. *Sieidi* forekommer nesten alltid i tilknytning til et historisk hellig område, helligfjell eller områder av helt spesiell religiøs betydning. [...] Tradisjonelt ble det ansett som meget alvorlig synd å forstyrre eller ødelegge slike plasser, og kunne straffes hardt. Det er viktig å være klar over at slike områder fortsatt innehar dyp kulturell respekt mange plasser i dag (s.24)»

Finansiell sikkerhet og avslutning av tiltak

5.2 Beskrivelse av ulike avgangsstrømmer s. 33

Utslippstillatelsen gir rom for lagring av 400.000 tonn gråberg i adkomstfasen og lagring av **300.000 tonn pr år** i driftsfasen.

5.2.1 Beskrivelse av gråberg.

Masser som skal deponeres i gråbergs-deponiene på land er inerte og omfattes nå av § 17-10, Finansiell sikkerhet, i avfallsforskriftens kap 17. Den driftssansvarlige **skal før oppstart**, og deretter **til enhver tid**, ha en tilfredsstillende **finansiell sikkerhet** til at det er tilstrekkelige midler til rådighet til sikring av avfallsanleggets stabilitet og rehabilitering av landområdet som berøres av avfallsanlegget.

Finansiell sikkerhet knyttet til sikkerhetstiltak i gråbergs-deponiene vil eventuelt bli vurdert av Direktoratet for mineralforvaltning ved vurdering av driftskonsesjon. Gråberget fra gruvene kommer fra drift av tunnelene som drives i gråberget i god avstand fra malmsonen.

5.4 Geokjemiske karakterisering av avfallet (gråberg og avgang)

I tillatelsen som ble gitt til Nussir ASA i 2021 heter det: Kap. 9.3.1 Kategori. «Det kan etableres fire deponier, et sjødeponi for avgangsmasser i Repparfjorden innenfor det regulerte sjøbunnarelet på totalt 8,5 km² og tre landdeponier for mellomagring og lagring av gråberg. Deponiene er klassifisert i kategori 3 i henhold til avfallsforskriften, **Kap 9** Deponering av avfall»

10 KONTROLL OG MILJØOVERVÅKING

Miljøovervåkingsprogram Bedriften skal sørge for overvåking av effekter av utslippene i henhold til et overvåkingsprogram. Overvåkingsprogrammet skal forelegges Miljødirektoratet for eventuelle merknader **før oppstart av gruvedriften**. Bedriften skal legge frem forslag til program for overvåking av hvordan deponiene påvirker det biologiske mangfoldet i Repparfjorden og i nærliggende vassdrag, og eventuelle effekter på fjordens økosystem. Dette skal sees særskilt på viktige gyteområder for torsk. s. 61

Dette overvåkingsprogrammet, når det er godkjent av Miljødirektoratet, **vil starte ett år før prosessanlegget blir operativt, for å etablere kunnskaper om status før deponeringen starter.** s.62

10.4. Miljøovervåking etter avsluttet drift s. 65

I tillatelsen stilles det krav til at Nussir ASA skal ha en finansiell sikkerhet som beskrevet i avfallsforskriftens § 17-10. Denne skal omfatte avslutning og overvåking av deponi, inkludert sjødeponiet i Repparfjorden. Overvåkingen skal foregå i minimum 15 år etter at deponeringen er avsluttet. Bedriften skal **til enhver tid** ha en oppdatert avslutnings- og etterdriftsplan for deponiene

For **gråbergsdeponiene** vil det også være en oppfølging etter at gruvedriften har opphørt. Her er det nå krav til en **finansiell garanti** for etterdriften. Bedriften planlegger å tilbakeføre gråbergsdeponiene til førtilstanden, så lang dette er praktisk og økonomisk forsvarlig. Det er også mulig at produksjonen av pukk fra gråbergsdeponiene kan fortsette etter at gruvedriften er avsluttet. I så fall vil rehabiliteringen av gråbergsdeponiene bli utsatt til pukkproduksjonen er avsluttet. s.66

I tillatelsen stilles det krav til at Nussir ASA skal ha en **finansiell sikkerhet** som beskrevet i avfallsforskriftens § 17-10. Denne skal omfatte avslutning og overvåking av deponi, inkludert sjødeponiet i Repparfjorden. Overvåkingen skal foregå i minimum 15 år etter at deponeringen er avsluttet.

Vår kommentar til disse punktene: 5.2, 5.2.1, 5.4, 10, 10.4 avgrensers vi her til **finansiell sikkerhet**.

Først tar vi med enda et sitat:

1.1 Bakgrunn

Nussir ASA ble dannet i 2005 og Nussir overtok gruve-rettighetene for kobberforekomstene i Ulveryggen og i Nussir i 2006. side 3.

Den gang var det mindre nordnorske eiere.

Vår oppfatning av eierne og finansiell ansvarlig pr. januar 2026:

Skott Len Mealer f. 1977 president i Executiv Committee Blue Moon Metal Ltd og partner i BlueMoon Metal Inc.

Styreleder NUSSIR ASA, ORGNR. 937 917 376, Sjøgata 9, 5. etg. Hammerfest 29.04.2025

Styreleder Repparfjord Eiendom as orgnr. 991 412 689 Sjøgata 9, 5. etg. Hammerfest 29.04.2025

Styreleder Blue Moon Norway as orgnr. 934 400 224 Sjøgata 9, 5. etg. Hammerfest 29.04.2025

Videre viser vi til artikkel i avisa iFinnmark av 13.08.2025

Videre uttaler Contry Manager Øystein Rushfeldt i samme artikkel: «– Vi har en prosjektorganisasjon, som skal stå for å bygge ut. Den har en prosjektleder, som også rapporterer til Canada. Vi har en person i Norge som rapporterer på økonomi og finansiering, også den rapporterer til Canada. Og vi har fått på plass en ny gruvesjef, som også rapporterer til Canada. Så organisasjonskartet ser litt annerledes ut. I BlueMoon Norway, med Sulitjelma og Nussir, er jeg ansiktet utad, redegjør han.

- Fordringer

I sin helhet, slik det er til enhver tid
Avtalen omfatter krav/fordringer den næringsdrivende har og får
Krav
Pantsettelse av enkle pengekrav i næringsvirksomheten
Beløp

- 80 000 000,00 USD

Vi anmoder om at man tar en grundig bakgrunnsjekk når kravet om finansiell sikkerhet skal vurderes og bli ivaretatt på en tilfredsstillende måte.

Tidligere er Repparfjord Eiendom as pantsatt med dette pantet:

Pant i driftstilbehør, dokumentnummer 1000777729	
Innkomsttidspunkt: 25. mars 2025 kl. 21:00	Rettsstiftelsen er: Tinglyst
Pantsetter:	REPPARFJORD EIENDOM AS Organisasjonsnummer: 991 412 689 Sjøgata 9 9600 HAMMERFEST
Panthaver:	Hartree Metals SARL Rue Du Rhone 8, 1204 Geneve CH - Sveits
Formuesgode:	Driftstilbehør: I sin helhet, slik det er til enhver tid
Beløp:	40 000 000,00 USD

Oppsummert: Det er milliard-pant til både **Hartree Partners, LP**
Corporation Service Company, 251 Little Falls Drive, Wilmington, **Delaware**
US – USA og **Hartree Metals SARL**, Rue Du Rhone 8, 1204 **Geneve, CH – Sveits**.

Dette vil høyst sannsynlig ha betydning for den finansielle sikkerheten som Nussir asa skal ha på plass før gruvedriften begynner.

Det må også undersøkes om avfallshåndteringsplanen er i samsvar med driftsavtalen mellom Repparfjord Eiendom as, org.nr. 991 412 689 og bortleier Finnmarkseiendommen, forg.nr. 989480731. Avtalen er tinglyst 17. juni 2025.

Om Natur og ungdom, Naturvernforbundet i Finnmark og Naturvernforbundet i Stilla og Vest-Finnmark

Natur og Ungdom, Naturvernforbundet i Finnmark og Naturvernforbundet i Stilla og Vest-Finnmark har samarbeidet om denne høringsuttalelsen.

Natur og ungdom/Luondo ja Nourat er Norges største miljøorganisasjon for ungdom med lokal tilstedeværelse over hele landet. Organisasjonen arbeider for en rettferdig omstilling bort fra olje og gass, levende hav og fjorder og for å bevare den inngrepsfrie naturen vi har igjen. Det siste halve året har NU hatt en protestleir mot Nussirgruvapå Markopneset, rett ved deponiområdet i Repparfjorden.

Naturvernforbundet Finnmark / Finnmárkku luonddugáhttenlihttu er en naturkjær fylkesorganisasjon som forsvaret Finnmarksnaturen og dens økosystemer mot inngrep som skader vårt livsmiljø og ødelegger bolysten i vårt unike arktiske fylke. Vi er en bred folkebevegelse med medlemmer fra alle politiske partier og vi er partipolitisk uavhengig. I det siste har vi opplevd sterk medlemsvekst, og er nå godt over 650 medlemmer.

Naturvernforbundet i Stilla og Vest-Finnmark er et lokallag av Naturvernforbundet med tilhørighet fra Alta Canyon til kysten av Vest-Finnmark. Vi arbeider for friske fjorder og fjell, og for å øke naturgleden og samholdet rundt naturen i regionen vår.

Takk for at dere står sammen med oss i klima- og naturkrisa!
Naturvennlig hilsen,

Sigrid Hoddevik Losnegård
Leder, Natur og Ungdom

Isak Gregers Eriksen
*Sentralstyremedlem,
Natur og Ungdom*

Helene Sofie Smit
*Sentralstyremedlem,
Natur og Ungdom*

Naturvernforbundet Finnmark
Finnmárkku Luonddugáhttenlihttu

Kjell M. Derås
*Fylkesleder, Naturvernforbundet i Finnmark,
Lokallagsleder, Naturvernforbundet i Stilla
og Vest-Finnmark*

Lone Bjørkmann
Fylkessekretær, Naturvernforbundet i Finnmark

Kilder og vedlegg

Akvaplan-niva (2011) *Konsekvenser for det marine miljøet i Repparfjorden ved etablering av sjø- eller landdeponi for gruveavgang fra Nussir og Ulveryggen i Kvalsund kommune, Finnmark*. Hentet fra Arealplaner.no, Hammerfest Kommune, Nussir og Ulveryggen den 20 januar 2026. URL:

<https://api.arealplaner.no/api/kunder/hammerfest5603/dokumenter/752/download/Konsekvenser%20maritimt%20milj%C3%B8%20Repparfjorden%20Nussir%20Ulveryggen.pdf>

Artskart (2026) *Artskart over Repparfjorden*, omtrentlig polygon. Hentet fra Artsdatabanken den 30. januar 2026. URL: <https://tinyurl.com/fpmxr8pe>

Isaksen, K.S. & Olaisen, S.R. (2025) *Har brukt åtte år på å finne ut hvordan de skal hjelpe sjøfuglene*, NRK. URL: <https://www.nrk.no/nordland/regjeringen-legger-frem-handlingsplan-for-a-redde-sjofuglen-1.17203911> Hentet: 28.01.2025

Norut (2011) *Utbygging av Nussir gruver i reinbeitedistrikt 22 Fiettar – konsekvenser for reindriften i 22 Fiettar og 20 Fálá*. Oppdragsgiver: Sweco. Hentet fra Arealplaner.no, Hammerfest Kommune, Nussir og Ulveryggen den 20 januar 2026. URL: <https://api.arealplaner.no/api/kunder/hammerfest5603/dokumenter/749/download/Konsekvenser%20reindrift%20Nussir%20Ulveryggen.pdf>

Naturbase (2026) *Faktaark BA00007183. Hekkeområde for sjøfugl på Fæg fjordholmen i repparfjorden*. Hentet fra Naturbase.no den 30 januar. 2026. URL: <https://faktaark.naturbase.no/Arter?id=BA00007183>

Naturvernforbundet (2023) *Avfallet som dreper fjorder*. Hentet fra Naturvernforbundet.no den 30. januar 2026. URL: <https://naturvernforbundet.no/avfallet-som-dreper-fjorder/>

Naturvernforbundet i Finnmark (2025) *Festivaldag og solidaritetskonsert på Markoppneset*. Hentet fra Naturvernforbundet.no den 31. januar 2026. URL: <https://naturvernforbundet.no/finnmark/festivaldag-og-solidaritetskonsert-pa-markoppneset/>

NVE (2009) *213/4 Repparfjordelva (Reieppuvuonjohka)*. Oppdatert 2021. Hentet fra NVE.no den 31. januar 2026. URL: <https://www.nve.no/vann-og-vassdrag/vassdragsforvaltning/verneplan-for-vassdrag/troms-og-finnmark%2F213-4-repparfjordelva-reieppuvuonjohka%2F>

Vedlegg: Liste over funnopplysninger fra Artskart (2026) Artskart over Repparfjorden, omtrentlig polygon (excel fil)